

Satakunnan ammattikorkeakoulu
OPINNÄYTETYÖ

Minna Kariaho

Minna Kariaho

FENIX-PROJEKTIN MERKITYS ASIAKKAIDEN
TYÖLLISTYMISSÄ

Tutkimus Rauman Seudun Katulähetys ry:n työllistämiprojektin
asiakkaista

Kuntoutusohjauksen- ja suunnittelun koulutusohjelma

2008



FENIX-PROJEKTIN MERKITYS ASIAKKAIDEN TYÖLLISTYMISESSÄ

Tutkimus Rauman Seudun Katulähetys ry:n työllistämiprojektin asiakkaista

Kariaho Minna

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuntoutusohjauksen ja – suunnittelun koulutusohjelma

Marraskuu 2008

Ohjaajat: Saaristo Sirpa ja Sallinen Merja

YKL: 36.131

Sivumäärä: 44

Asiasanat: Kuntouttava työtoiminta, työllistyminen, työttömät, projekti, työhönsijoittuminen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, minkälaisia henkilöitä Fenix-projektissa on työllistetty, minkälainen on sukupuolten välinen ero projektin työllistetyillä ja mikä on heidän tilanteensa välittömästi, kolme kuukautta ja kuusi kuukautta työllistämistoimenpiteen jälkeen. Tavoitteena on saadun tutkimustiedon avulla kehittää Rauman Seudun Katulähetys ry:n työllistämistoimintaa, siten että toiminta saadaan pysyväisluontaiseksi.

Tutkimusmenetelmänä oli sisällönanalyysi, jolloin tutkimus oli sekä kvalitatiivinen että kvantitatiivinen. Tutkimusaineisto koostui Fenix- projektiin työllistyneiden henkilöiden työhallinnon tiedoista. Aineistossa olivat mukana ne 45 henkilöä, jotka ovat olleet projektissa työharjoittelu/elämävalmennuksessa, työkokeilussa, palkkatuessa tai oppisopimuksessa. Aineisto analysoitiin anonymisti. Lupa saatiin Työ- ja Elinkeinoministeriöstä ja Rauman työvoimatoimistosta.

Naisten joukossa oli enemmän lukion ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita kuin miesten. Mutta naisista 54,2 % oli vailla ammatillista tutkintoa, kun vastaava luku miehistä oli 33 %. Yli 41- vuotiailla oli useimmiten pitkä työhistoria, yli 11 vuotta. Miehistä kolmella, naisista yhdellä, oli vähän tai ei lainkaan työhistoriaa. Naisista joko työssä tai toimenpiteessä 6 kk:den sisällä, ennen Fenix- projektia oli 63 % ja miehistä 57 %. Työttömänä naisista oli 29 % ja miehistä 33 %.

Kun tarkastellaan toimenpiteitä heti Fenix- projektin jälkeen, naisista ei työllistynyt yhtään, miehistä työllistyi 19 %. Kolmen ja kuuden kuukauden seurannassa työllistyminen nousi kolmen kuukauden jälkeen sekä naisten että miesten kohdalla ja kuuden kuukauden kuluttua naisista 13 % ja miehistä 24 % oli työssä. Työttömänä kuuden kuukauden jälkeen oli 50 % naisista ja 52 % miehistä.

Seurannassa esille nousi työvoiman ulkopuolella olevien joukko. Naisilla luku oli 25 % eli 17 prosenttiyksikköä enemmän kuin ennen projektiin tuloa. Miesten kohdalla oli havaittavissa samanlaista nousua mutta ei läheskään niin suuressa määrin kuin naisilla.

INFLUENCE OF FENIX-PROJECT TO EMPLOYED CLIENTS

Research about the persons employed by Katulähetys in Fenix-project

Kariaho Minna
Satakunta University of Applied Sciences
November 2008
Tutors: Saaristo Sirpa and Sallinen Merja
PLC: 36.31
Number of pages: 44

Key words: rehabilitation of employment, entering into employment, the unemployed, project, employment

The purpose of this study was to find out characteristics of the people employed in Fenix-project, their situation before and after the period in Fenix and whether there was any differences between male and female person's profiles; especially in their status in the labour market. Moreover, the aim was to develop the employment procedure of Rauman Seudun Katulähetys so that the activity will be permanent in the future.

Research method was content analysis, when the research was as well qualitative as quantitative. Research material consists of records of the employment office concerning the participants in Fenix- project. Those (n= 45) persons were included, who had been in practical training/coaching of labour, labour experiment, subvention or apprenticeship training in Fenix. The material was analysed anonymously. The permission to this research was attained from ministry of labour and trade and employment office in Rauma.

Women had high school or academic degree more often than men but on the other hands 54,2% of women were without any occupational degree, compared to 33% of male. Over 41 year-aged had long history of being work, over 11 years in average. Three of men and one of women, had a short or no working history at all. When discussing labour market status, 63% of women and 57% of men were working or at procedure 6 months before Fenix-project and 29% of women and 33% of men were unemployed.

When looking at the situation right after the Fenix-project, no women were employed compared to 19% of unemployed males. The employment was raising after 3 months and after 6 months 13% of women and 24% of men were working. However, 50% of women and 52% of men were unemployed after 6 months.

In the tracking there came up the amount of the people outside of the labour market. The amount of the women was 25 % which is 17 % more than before coming in to project. There was same kind of increase was seen with men but not as high amount as women.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 VAIKEASTI TYÖLLISTYVÄT JA TYÖTTÖMIEN TALOUDELLISET TUET	8
2.1 Rakenteellinen työttömyys.....	8
2.2 Pitkäaikaistyöttömyys	9
2.3 Työttömyysturva	11
2.4 Työmarkkinatuki	11
3 TYÖLLISTÄMISTOIMENPITEET JA AMMATILLINEN KUNTOUTUS TYÖHALLINNOSSA	13
3.1 Työllistämistoimenpiteet.....	13
3.2 Ammatillinen kuntoutus työhallinnossa.....	16
4 JÄRJESTÖT TYÖLLISTÄJÄNÄ	18
4.1 Rauman Seudun Katulähetys ry	20
4.2 Fenix- projekti.....	21
5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	24
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	24
6.1 Aineiston hankinta	25
6.2 Aineiston analysointi.....	26
7 TULOKSET	27
7.1 Ikä, sukupuolijakauma, vajaakuntoisuus ja sosiaalinen tausta.....	27
7.2 Koulutus	28
7.3 Työhistoria, osallistuminen toimenpiteisiin ja viimeisin toimenpide ennen Fenix- projektiin tuloa.....	29
7.4 Fenix- projektin jakson pituus ja seuranta jakson jälkeen	32
8 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	34
9 POHDINTAA	36
LÄHTEET.....	41
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Julkisuudessa on käyty keskustelua Suomea lähivuosina uhkaavasta työvoiman riittämättömästä saatavuudesta, vaikka työttömyys on edelleen suurta ja työllisyysaste alhainen. Uhan yhdeksi ehkäisykeinoksi on ehdotettu välityömarkkinoita, jotka toimivat matalan kynnyksen periaatteella. Välityömarkkinat toimivat työnantajalle työvoiman saatavuuden turvaajana ja työnhakijalle väylänä avoimille työmarkkinoille. (Siivonen, E. 2008, 1.)

Välityömarkkinat voivat toimia väylänä avoimille työmarkkinoille. Väylä sinne saattaa vain viedä aikaa. Useat välityömarkkinoiden asiakkaat ovat pitkäaikais-työttömiä, joille työn puute on vain yksi syy muiden joukossa. Monet ovat syrjäytyneet kokonaan avoimilta työmarkkinoilta mm. ammattitaidottomuutensa vuoksi. Hyvin monella on psyykkisiä ja/ tai fyysisiä rajoitteita, jotka vaikeuttavat avoimille työmarkkinoille sijoittumista. He tarvitsevat pitkäkestoista toimintaa ja työllistymistä tukevaa koulutusta, kuntoutusta, tukipalveluita jne. Osa tästä joukosta ei kuntoudu avoimille työmarkkinoille enää koskaan. Siitä huolimatta, myös heille tulee tarjota tuettua työllistämistoimintaa, jotta he eivät syrjäydy entisestään yhteiskunnasta. Heillä on myös oikeus laadukkaaseen elämään, sosiaalisiin suhteisiin ja siihen tunteeseen, että he kuuluvat mukaan tähän suomalaiseen työyhteiskuntaan. Näiden henkilöiden kohdalla työllistämistoimenpiteiden pitää olla pitkäkestoisempia kuin mitä ne tällä hetkellä ovat tai jopa pysyviä. (Harju 2000, 38-39.)

Rauman Seudun Katulähetys ry:ssä on toteutettu työllistämistoimintaa jo vuodesta 1999. Viimeisin, Fenix- projekti, toimi matalan kynnyksen työllistämiprojektina, jonka tavoitteena oli työttömän työnhakijan kuntouttaminen työelämään. Monen työttömän kohdalla se ensisijaisesti tarkoitti elämänhallintataitojen kehittämistä ja arjen hallintaa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, minkälaisia henkilöitä Fenix- projektissa on työllistetty, minkälaisia ovat sukupuolten väliset erot Fenix- projektiin työllistettyjen henkilöiden kohdalla ja mikä on heidän tilanteensa välittömästi, 3 kuukautta ja 6 kuukautta työllistämistoimenpiteen jälkeen.

Fenix- projektin kohderyhmään kuuluivat pitkäaikaistyöttömät työmarkkinatuella olevat henkilöt. Tästä syystä teoria osuudessa on keskitytty käsittelemään työttömyyttä ja työttömyysturvaa niiltä osin, jotka koskettavat projektin kohderyhmää. Opinnäytetyön tavoitteena on saadun tiedon pohjalta lähteä kehittämään Katulähtötyksen työllistämistoimintaa siten, että toiminta saadaan tulevaisuudessa pysyväisluontoiseksi.

2 VAIKEASTI TYÖLLISTYVÄT JA TYÖTTÖMIEN TALOUDELLISET TUET

Työttömyyden vähentäminen on perusteltua sekä taloudellisista että inhimillisistä syistä. Sen aiheuttamia kustannuksia voidaan tarkastella monella tavalla. Niitä voidaan miettiä puhtaasti esim. tuotannon näkökulmasta tai sitten julkisen sektorin näkökulmasta: miten paljon yksi työtön tulee maksamaan yhteiskunnalle? Työttömän näkökulmasta ajateltuna kustannukset koostuvat menetetyn tulon suuruudesta, työttömyyskorvauksen tasosta, vapaa-ajan arvosta ja ammattitaidon heikkenemisestä työttömyyden aikana. Työttömän kustannukset nousevat samalla, kun työttömyys pitkittyy, koska työttömyyskorvaukset alenevat ja vapaa-ajan arvostus laskee. Myös työttömän ammatilliset tiedot ja taidot saattavat rappeutua, jos työttömyys pitkittyy. (Pohjola 1998, 3- 4.)

Pitkittyessään työttömyys usein aiheuttaa sen, että se periytyy sukupolvelta toiselle. Työttömyyteen myös hyvin usein liitetään muitakin yhteiskunnallisia ilmiöitä esim. syrjäytyminen ja huono-osaisuus. Raimo Parikka (1994) on tutkinut huono-osaisuuden perimää. Hänen mukaansa se periytyy pitkällä aikavälillä sukupolvelta toiselle. Perimä on mahdollista katkaista, mutta taloudellinen lama pyrkii voimistamaan huono-osaisuuden jatkumista sukupolvelta toiselle. (Seppänen 1997, 28.)

2.1 Rakenteellinen työttömyys

Rakenteellisella työttömyydellä tarkoitetaan työttömyyttä, joka ei vähene vaikka samaan aikaan olisi työvoimapula. Rakenteellisen työttömyyden keskeisin ilmenemismuoto on työttömyyden pitkittyminen ja sen muuttuminen pysyväisluonteiseksi. Se ilmenee esimerkiksi pitkään jatkuvina tai toistuvina työttömyysjaksoina tai sitten sijoittumattomuudessa avoimille työmarkkinoille työvoimapolitiittisten toimenpiteiden jälkeen. Rakenteellinen työttömyys, eli vaikeasti työllistettävät henkilöt, koostuu neljästä eri ryhmästä. Ensimmäinen ryhmä koostuu pitkäaikais-

työttömistä, jotka ovat olleet yli 12 kk yhtäjaksoisesti työttömänä. Toisessa ryhmässä ovat toistuvaistyöttömät, jotka ovat olleet viimeisen 16 kk aikana yhteensä 12 kk työttömänä. Kolmannessa ryhmässä ovat työvoimapoliittisilta toimenpiteiltä työttömäksi jääneet, jotka ovat olleet viimeisen 12 kk aikana työvoimapoliittisessa toimenpiteessä mutta eivät ole työllistyneet uudelleen kolme kuukautta toimenpiteen jälkeen. Neljännen ryhmän muodostavat toimenpiteiltä uudelleen toimenpiteille sijoittuneet, jotka ovat olleet viimeisen 16 kk aikana työvoimapoliittisessa toimenpiteessä ja viimeksi päättyneen toimenpiteen ja nykyisen toimenpiteen välillä on maksimissaan kolme kuukautta väliä tai ovat viimeisen 16 kk aikana olleet joko 12 kk työttömänä tai työvoimapoliittisessa toimenpiteessä. (Ahola- Anttonen 2007, 5,69 ; Rakennetyöttömyyden purkaminen 2003, 9.)

Rakenteelliseen työttömyyteen liittyy olennaisesti ns. kohtaanto- ongelma, työntekijät ja työpaikan vaatimukset ja tarpeet eivät kohtaa eli tarjonta ei vastaa kysyntään. Perinteisiltä aloilta on vapautunut työvoimaa, joka ei taas vastaa työmarkkinoiden kysyntää. Ongelman ratkaisemiseksi tarvittaisiin työnhakijoiden lisäkoulutusta, jotta hakijan ammattitaito vastaisi vaadittavia tarpeita. (Työllisyys nousussa – työllisyysohjelman loppuraportti 2007, 4-5.)

Myös työvoiman ulkopuolella ts. ei työmarkkinoiden käytettävissä, on paljon potentiaalisia työntekijöitä. Vuonna 2006 näitä työvoiman ulkopuolella olevia henkilöitä oli yhteensä noin 99 000. Suurin osa näistä henkilöistä oli työvoiman ulkopuolella mm. terveydentilansa, opiskelun tai lastenhoidosta johtuvien syiden vuoksi. Työvoiman tarjonnan lisääminen vaatisi, että edellä mainittuihin kohde-ryhmiin panostettaisiin enemmän ja heidän pääsyään avoimille työmarkkinoille helpotettaisiin mm. työvoimapoliittisilla toimenpiteillä. (Työllisyys nousussa – työllisyysohjelman loppuraportti 2007, 4-5.)

2.2 Pitkäaikaistyöttömyys

Mitä kauemmin henkilö on työttömänä, sitä epätodennäköisempää on että hän työllistyy avoimille työmarkkinoille. Mikäli henkilö on ollut 3-6 kuukautta työt-

tömänä, todennäköisyys työllistyä on puolta heikompi kuin alle kolme kuukautta työttömänä olleilla. Työllistymisen todennäköisyys heikkenee sitä mukaan miten pitkään henkilö on ollut työttömänä. Yli puoli vuotta työttömänä olleet henkilöt työllistyvät useammin johonkin työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen kuin palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille. Pitkäaikaistyöttömyydestä avoimille työmarkkinoille sijoittuminen on ylipäätään vähäistä. (Rakennetyöttömyyden purkaminen 2003, 9.)

Pääministeri Matti Vanhasen hallitus (vuosina 2003 – 2007) teki työllisyysohjelman, jossa päätavoite oli rakenteellisen työttömyyden alentaminen sekä työvoiman tarjonnan lisääminen. Rakenteellisen työttömyyden alentamisessa on saatu myönteisiä kehityksiä aikaan, sillä vuoden 2006 lopulla vaikeasti työllistyvien määrä oli 140 000, joka on 30 000 vähemmän kuin hallituksen aloittaessa ohjelmaa. Myös rakenteelliseen työttömyyteen kuuluvien pitkäaikaistyöttömien joukko on pienentynyt vuoden 2006- 2007 aikana n. 11 500 henkilöllä. Laskuun on vaikuttanut työmarkkinatuen rahoituksen ja ehtojen uudistaminen, työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteiden parantunut vaikuttavuus sekä työvoiman palvelukeskukset. Työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteillä, tehostetulla palvelulla ja varhaisella puuttumisella on pitkäaikaistyöttömien ns. valumavirtaa saatu pienennettyä. (Työllisyys nousussa 2007, 4, 15- 16.)

Rakenteellisen työttömyyden laskuun on vaikuttanut myös se, että työttömiä on siirtynyt heille kuuluvan sosiaaliturvan piiriin. He ovat siirtyneet oikean sosiaaliturvan piiriin mm. työhallinnon ELMA- projektin kautta. ELMA- projektin tarkoituksena oli selvittää pitkäaikaistyöttömien työkyky ja eläkemahdollisuuksia. Projektilla on ollut hyviä tuloksia, sillä vuoden 2006 loppuun mennessä yli 700 pitkäaikaistyötöntä oli saanut myönteisen eläkepäätöksen. (Työllisyys nousussa 2007,16.)

2.3 Työttömyysturva

Työttömyysturvalla turvataan työttömän työnhakijan taloudellisia mahdollisuuksia hakea työtä ja samalla parantaa hänen edellytyksiään päästä tai palata työmarkkinoille. Työttömyysturvan saajalla on velvollisuus hakea aktiivisesti työtä ja/tai koulutusta. Jos työtön työttömyysetuuden saaja omalla menettelyllään ja valinnoillaan aiheuttaa sen, että hänellä ei ole työtä tai hän kieltäytyy tarjotusta työstä, seurauksena on etuuden menettäminen määräajaksi tai toistaiseksi. Näin toimiessaan työtön työnhakija osoittaa, ettei ole kiinnostunut ja halukas parantamaan omia työllistymisedellytyksiään ja lyhentämään työttömyytensä kestoja.

(Työmarkkinatuen aktivointi 2005, 29.)

Työttömyysturvajärjestelmää uusittiin vuonna 1994, jolloin työmarkkinatuki otettiin käyttöön. Tämän uudistuksen myötä käytössä on kolme työttömyysturvan muotoa. Ensimmäinen on vakuutusperusteinen työttömyyspäiväraha, josta yleisemmin käytetään nimitystä kassaraha tai ansiopäiväraha. Päivärahan suuruus riippuu aiemmasta ansiotasosta ja sitä maksetaan enintään 500 päivältä. Toinen työttömyysturvan muoto on peruspäiväraha, jonka saamisen edellytys on sama kuin kassapäivärahankin ja sitä maksetaan samoin enintään 500 päivältä, kuin kassapäivärahaakin. Peruspäivärahan suuruus on tasasuuruinen ja sitä saavat työttömät työttömyyskassaan kuulumattomat henkilöt. Kolmas työttömyysturvan muoto on työmarkkinatuki, joka on tasasuuruinen ja tietyin ehdoin tarveharkintainen, eli mm. kotitalouden muut tulot saattavat vähentää tuen määrää. Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle työnhakijalle, joka on saanut enimmäismäärän ansio- tai peruspäivärahaa tai joka ei työttömäksi tullessaan ole täyttänyt työssäoloahtoa. (Aho 2005, 1-2.)

2.4 Työmarkkinatuki

Työmarkkinatuki kuten muut työttömyysetuudet eivät edelleenkään ole selviö, vastikkeettomia etuuksia, vaan työstä saatavaan toimeentulon nähden aina toissijaisia. Erityisesti työmarkkinatuki on tarkoitettu tueksi, jota maksetaan aktivoinnin

ajalta. ”Työmarkkinatuki on työttömyyden perusteella maksettava syyperusteinen etuus, jonka saaminen edellyttää, että työtä vailla oleva henkilö hakee työtä ja on 1. työkykyinen 2. työmarkkinoiden käytettävissä ja 3. työhaluinen” (Työmarkkinatuen aktivointi 2005, 36).

Työmarkkinatuesta on yhä useammalle muodostunut pääasiallinen toimeentulon lähde -90 luvun laman jälkeen. Kun työmarkkinatukilaki otettiin käyttöön, sen tarkoituksena oli, että siitä muodostuu väliaikainen tuki, ei viimesijainen sosiaaliturva, niin kuin siinä nyt on käynyt. (Työmarkkinatuen aktivointi 2005, 34). Työmarkkinatuki on ajallisesti rajoittamaton tuki, jonka maksamisen päättymiseen vaikuttava mm. työttömän oma aktiivisuus ja työllistymistä tukeva palvelujärjestelmä. Tyypillisimmillään työmarkkinatukea saadaan useimmiten joko pitkäaikaisesti tai pysyväisesti. Tämän tarkoittaa samalla myös sitä, että henkilö on pitkäaikaisesti pois avoimilta työmarkkinoilta, jolloin hän syrjäytyy helpommin ensin tehokkaasta työvoiman tarjonnasta ja sitten lopulta kokonaan työmarkkinoilta. (Työmarkkinatuen aktivointi 2005,36.)

Aho (2005) on tutkinut vuosien 2000 ja 2002 lopussa työttömänä tai työvoimapolliittisissa toimenpiteissä olleita työmarkkinatuen saaneita henkilöitä. Tutkimuksen mukaan työmarkkinatuen saajat jaetaan kahteen ryhmään: ansio- tai peruspäivärahalta pudonneisiin ja työvoiman ulkopuolelta työmarkkinatuella työssäoloehto täyttämättä tulleisiin. Enemmistö työmarkkinatuen saajista oli työttömyyspäivärahalta pudonneita, yhteensä noin 46 000 työtöntä työnhakijaa. Huomattavaa oli, että ansio- tai peruspäivärahalta pudonneiden joukossa ikääntyneiden, kouluttamattomien ja vajaakuntoisten osuus oli korkea ja kaikki olivat pitkäaikais- tai toistuvaistyöttömiä. (Aho 2005, 35- 36.)

Työmarkkinatuen saajien joukossa oli sellaisia henkilöitä, jotka olivat saaneet työmarkkinatukea osallistumatta mihinkään toimenpiteeseen, pitkäaikaisesti. Aho kutsui näitä henkilöitä passiivisen tuen saajiksi. Vuoden 2002 lopun työttömistä tai työvoimapolliittisiin toimenpiteisiin osallistuneista työmarkkinatuen saajista noin 35 prosenttia oli saanut yhteenlaskettuna yli 1000 päivää työmarkkinatukea eli lähes neljä kalenterivuotta tai kauemmin alkaen vuodesta 1994. Jos tutkimuksen otoksesta lasketut luvut suhteutetaan väestöön, saadaan tulokseksi, että vuo-

den 2002 lopun työttömänä tai toimenpiteissä oli noin 58 000 henkilöä, joille oli maksettu passiivista työmarkkinatukea yli 1000 päivältä. (Aho 2005, 8.)

Työmarkkinatuen saajien aktivointiaste laskee sitä mukaan mitä kauemmin työnhakija on työttömänä. Osallistuminen toimenpiteisiin harvinaistuu, kun toistuvaa tai jatkuvaa työttömyyttä on kestänyt kauan. Pisimpään työmarkkinatukea saaneiden pitkän aikavälin aktivointiaste oli 15 %, kun parin kolmen vuoden ajan tukea saaneiden vastaava luku oli kymmenisen prosenttiyksikköä korkeampi. Naisten pitkän aikavälin aktivointiaste oli korkeampi kuin miesten, jopa kymmenen prosenttiyksikköä. Koulutuksen mukaiset erot eivät olleet kovinkaan suuret, aktivointiaste nousee vain hieman koulutustason myötä. (Aho 2005, 37).

3 TYÖLLISTÄMISTOIMENPITEET JA AMMATILLINEN KUNTOTOUS TYÖHALLINNOSSA

3.1 Työllistämistoimenpiteet

Työvoimapoliittiset toimenpiteet on tehty helpottamaan työttömän työnhakijan työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Yleisesti ottaen työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin ovat oikeutettuja kaikki työttömät työnhakijat. Mutta kaikkiin toimenpiteisiin ei jokainen työtön ole oikeutettu, koska jokaisella eri työvoimapoliittisella toimenpiteellä on omat, tietyt kriteerit. (Laki julkisesta työvoimapalvelusta 30.12.2002/1295).

Työvoimapoliittisia toimenpiteitä ovat mm. työharjoittelu, työelämävalmennus, työkokeilu tai palkkatuki. Työharjoittelu on tarkoitettu nuorille alle 25- vuotiaille. Työharjoittelu kuten työelämävalmennuskin tukevat työelämään paluuta sekä edistävät työhönsijoittumista ja ammattitaitoa. Työharjoittelussa asiakas voi enintään olla 12kk harkinnanvaraisena kuitenkin 18 kk. Työelämävalmennus on am-

matillisen koulutuksen saaneille tai yli 25- vuotiaille tarkoitettu työharjoittelua vastaava toimenpide, jossa tavoitteet ovat samanlaiset kuin työharjoittelussakin. Työelämävalmennuksessa asiakas voi olla enintään 10 kk tai harkinnanvaraisena 18 kk. (Laki julkisesta työvoimapalvelusta 30.12.2002/1295).

Työkokeilun tarkoituksena on selvittää asiakkaan soveltuvuutta kyseiseen työhön tai ammattiin ja koulutus- ja työvaihtoehtoja. Työkokeilussa voi kaiken kaikkiaan olla samassa työpaikassa yhteensä kuusi kk. Työkokeilu on pääasiassa tarkoitettu ammatillisen kuntoutuksen tai ammatinvalinnan-ohjauksen asiakkaille. (Laki julkisesta työvoimapalvelusta 30.12.2002/1295).

Palkkatuki myönnetään työsopimussuhteessa tehtävään työhön. Työnantajalle maksetaan tukea, kun hän työllistää määräajaksi työttömän työnhakijan. Tuen määrään ja keston vaikuttavat mm. työnhakijan vajaakuntoisuus tai pitkäaikais-työttömyys. Vaikeasti työllistyvän tai vajaakuntoisen työllistämiseksi voidaan myöntää tukea henkilöä kohden enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan. (Laki julkisesta työvoimapalvelusta 30.12.2002/1295).

Työhallinnon teettämän raportin mukaan (2005) tukityön vaikuttavuutta on tutkittu paljon. Yleinen johtopäätös tutkimuksissa on, että tukityöllistämisen ja erityisesti julkisen sektorin tukityöllistämisen on heikko vaikuttavuus. Työllistyminen yksityiselle sektorille on siis vaikuttavuudeltaan parempaa kuin julkiselle sektorille. Julkisen sektorin huonoa vaikuttavuutta selitetään sillä, että julkisella puolella on liian vähän työvoiman kysyntää. Tutkijoiden mukaan, tukityön heikko vaikuttavuus kertoo omalta osaltaan siitä, että työmarkkinoille on syntynyt hyvin vaikeasti työllistyvien ryhmä, joilla on heikot mahdollisuudet työllistyä. (Polku työelämään 2005, 52 - 53.)

Tukityön vaikuttavuuden parantaminen vaatii tutkijoiden mielestä sitä, että tukia ei saa kohdistaa toisaalta ”liian hyvään” ja toisaalta ” liian heikkoon” työttömien ryhmään. Ongelmaksi tässä tilanteessa syntyy se, miten tunnistaa esimerkiksi ”liian heikon” työttömän? Luokittelu ”liian heikoksi” merkitsee samalla tuomitsemista ”toivottomaksi tapaukseksi”, mikä ei ole tasa- arvoista. Jokaiselle tulee antaa mahdollisuus, jos henkilö itse sitä haluaa. Toimenpiteitä voidaan siis perustella

niin, että ne ehkäisevät syrjäytymistä ja köyhyyttä sekä niihin liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia. (Polku työelämään 2005, 53.)

Tukityöjakso on yleensä osa työntekijän palvelukokonaisuutta, jolla pyritään parantamaan mahdollisuuksia sijoittua avoimille työmarkkinoille. Se vuoksi tukityön merkitys työllistetyille itselleen on suuri. Työllä on lisäksi henkilön hyvinvointia lisääviä ja syrjäytymistä torjuvia merkityksiä. Työttömät ovat tutkijoiden mukaan ”ideaalisia työntekijöitä”, jotka tekevät töitä riippumatta siitä onko työ kiinnostavaa. He arvostavat työtä ja lähtevät innokkaasti töihin. (Polku työelämään 2005, 53, 58.)

Aho (2005) on tutkinut, mitä tapahtuu henkilöiden työmarkkinatilanteessa työvoimapolitiittisen toimenpiteen jälkeen. Tutkimuksen tarkoituksena oli, mittaamisen sijasta, seurata työllistämistoimenpiteen vaikuttavuutta. Vuonna 2001 päättyneiden toimien osalta voitiin todeta, että toistuva osallistuminen toimenpiteisiin oli hyvin yleistä. Samoin voitiin todeta myös, että kahden toimen välinen aika oli lyhyt. Sukupuolten väliset erot olivat hyvin pieniä työllistymisessä toimenpiteen jälkeen. Naiset kuitenkin osallistuivat uudelleen toimenpiteisiin tai aloittivat opiskelun miehiä useammin. Naiset olivat myös miehiä harvemmin työttömänä. Iän mukaiset erot olivat työllistymisessä selvät. Parhaimmassa asemassa olivat 25- 34 vuotiaat, jotka työllistyivät parhaiten. Iän myötä työllistyneiden osuus aleni tasaisesti. Eniten työllistyneiden osuus laski yli 54- vuotiailla. Koulutustaso vaikutti selvästi työllistyneiden osuuteen, sillä mitä korkeampi oli koulutustaso, sitä paremmin työllistyi toimenpiteen jälkeen. Vajaakuntoiset työllistyivät harvemmin kuin muut. (Aho, S. & Koponen, H 2005, 1, 17–18).

Seurannan mukaan noin vajaa kolmannes henkilöistä, jotka olivat olleet palkkatuki toiminnoissa, olivat työllistyneet kolmen kuukauden sisällä toimenpiteen päättymisen jälkeen. Työharjoittelun päättäneistä, työllistyneitä oli kolmen kuukauden jälkeen noin 11- 15 %. Ammatillisen työvoimakoulutuksen päättäneistä noin kolmasosa oli työllistynyt kolmen kuukauden aikana. (Aho ym. 2005, 24).

3.2 Ammatillinen kuntoutus työhallinnossa

Työhallinnossa vajaakuntoisella tarkoitetaan henkilöä, jonka mahdollisuudet saada sopivaa työtä, säilyttää työ ja edetä työssä ovat huomattavasti vähentyneet asianmukaisesti todetun vamman, sairauden tai vajavuuden takia. Määrittely edellyttää lääkärin tai muun asiantuntijan lausuntoa eli asiakkaalla tulee olla diagnoosi. Työhallinnon ammatillisen kuntoutuksen sisältö on määritelty julkisen työvoimapalveluun liittyvässä lainsäädännössä. Sellaiset toimenpiteet, jotka edellyttävät työhallinnolle osoitettujen määrärahojen käyttöä, ovat harkinnanvaraisia ja perustuvat aina asiakkaan yksilölliseen palvelutarpeeseen. Työhallinnon ammatillinen kuntoutus on tarkoitettu pääasiassa työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille. Ammatillisen kuntoutuksen piiriin voi kuulua myös työmarkkinoiden ulkopuolella olevia henkilöitä esimerkiksi nuoria. (Kuntoutusasiain neuvottelukunnan muistio 29.9.2003.)

Työhallinnon ammatillisen kuntoutuksen tarkoituksena on edistää vajaakuntoisen ammatillista suunnittelua ja kehittymistä, työllistymistä ja työssä pysymistä. Ammatillisessa kuntoutuksessa vajaakuntoisia henkilöasiakkaita varten järjestetään

- työnvälityspalvelu
- ammatinvalinta- ja urasuunnittelu (siihen liittyvät terveydentilaa ja soveltuvuutta selvittävät tutkimukset)
- työhönsijoitus- ja koulutusneuvonta (siihen liittyvät työkyvön tutkimukset ja kuntoutustutkimus)
- työ- ja koulutuskokeilut ammattioppilaitoksissa
- työkokeilut työpaikalla
- työvoimapoliittinen aikuiskoulutus (valmentava ja ammatillinen koulutus)
- työolosuhteiden järjestelytuki työnantajalle
- työllistymisen tukeminen (mm. työllistämistuet työnantajalle)

(Kuntoutusasiain neuvottelukunnan muistio 29.9.2003)

Vajaakuntoiset työnhakijat työllistyvät huonommin avoimille työmarkkinoille kuin muut työnhakijat. Tähän on monia syitä, joista varmasti yleisin on

työnantajien asenne vajaakuntoisia työntekijöitä kohtaan. Työnantajien mielestä vajaakuntoisilla on suurempi todennäköisyys joutua työkyvyttömiksi kuin ns. normaaleilla, terveillä työntekijöillä. (Työpolitiikan strategia 2003, 54.) Vajaakuntoisten työllisyyden edistämiseksi onkin kehitelty erilaisia ratkaisumalleja, joista työllistämistuki on yksi. Tuen avulla helpotetaan vajaakuntoisen työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Tuki toimii hyvänä kannustimena saada työnhakija sisälle työelämään. Sitä voidaan käyttää työllistäessä työnhakija joko valtiolle, kunnalle tai yksityisille työnantajalle tai järjestölle. (Työpolitiikan strategia 2003, 54.)

Näiden lisäksi työhallinnon ammatillinen kuntoutus käyttää tuetun työllistämisen malleja, joita ovat esimerkiksi sosiaalinen yritys ja työhönvalmennus. Vuonna 2004 tuli voimaan laki sosiaalisista yrityksistä. Lain tarkoituksena on työllistää vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä työnhakijoita yrityksen toimintaan, jotta heillä olisi saadun työkokemuksen perusteella paremmat mahdollisuudet työllistyä jatkossa avoimille työmarkkinoille. Kohderyhmä on lain mukaan tarkkaan rajattu vajaakuntoisiin ja pitkäaikaistyöttömiin. (Karjalainen, Andersen, Kuosa & Pättiniemi 2006, 29- 30).

Sosiaalisessa yrityksessä tulee olla ainakin 30 % henkilöstöstä vajaakuntoisia tai pitkä-aikaistyöttömiä. Sosiaalinen yritys on yhdenvertaisessa asemassa muiden yritysten kanssa mutta yrityksen perustamiseen se saa tukea. Tämä siitä syystä, että useimmiten sosiaalisen yrityksen perustaja on kolmannen sektorin toimija tai työttömiä tai vajaakuntoisia edustava järjestö, jolla harvoin on riittävästi alkupääomaa tai vakuuksiksi kelpaavaa omaisuutta yrityksen perustamiseen. Sosiaalinen yritys on voittoa tavoitteleva yritys. (Karjalainen, Andersen, Kuosa & Pättiniemi 2006, 30- 31).

Työhönvalmennuspalvelut ovat ostopalveluita, joita työhallinto voi ostaa työttömän työnhakijan työllistymisen tueksi. Työhönvalmentajan tehtävänä on toimia työnhakijan tukena työpaikan etsinnässä sekä käytännön asioiden hoitajana sopivan työpaikan löytyessä. Kun sopiva työpaikka on löytynyt, työhönvalmentaja huolehtii tarpeen mukaan työttömän henkilön ohjauksesta työpaikalla ja toimii

henkisenä tukena niin kauan kun on tarvetta. Työhönvalmentaja toimii myös linkkinä työnantajan ja työvoimatoimiston välillä ja tekee tarvittavat työsopimukset. (Tuetun työllistymisen prosessi 2008).

4 JÄRJESTÖT TYÖLLISTÄJÄNÄ

Kolmannella sektorilla tarkoitetaan järjestäytyneitä toimijoita eli järjestöjä. Näitä ovat mm. kansalaisten muodostamat ja johtamat yhdistykset ja säätiöt. Yhdistyksille ja säätiöille on tyypillistä yleishyödyllisyys, eettisyys, voittoa tavoittelemattomuus, yhteisöllisyys, solidaarisuus, yksilöllinen valinnanvapaus, joustavuus ja vapaaehtoisuus. (Harju ym. 2000, 12.)

Sosiaali- ja terveydenhuollossa järjestöillä on merkittävä rooli. Niiden päätarkoituksena on joko jonkun erityisryhmän, oman jäsenistön tai sitten erittäin laajan väestöosan fyysisen, psyykkisen ja/ tai sosiaalisen hyvinvoinnin tukeminen tai edistäminen. Järjestöille on tyypillistä, että ne kuuluvat johonkin valtakunnalliseen liittoon. (Särkelä ym. 2005, 18.)

Järjestöjen toiminnassa yhdistyy monia erilaisia tehtäviä. Tehtävien painopisteet vaihtelevat sen mukaan minkälainen järjestö on kyseessä ja mikä on yhteiskunnallinen tilanne. Järjestöistä yksi kolmasosa on potilasyhdistyksiä, vammaisjärjestöjä edustavia liittoja on 15 %, samoin kuin lastensuojelu- ja nuorisotyötä tekeviä järjestöjä. Muita sosiaalialan toimialoja ovat vanhustyö, päihde- ja raittiustyö, asuminen ja työllistymisen tukeminen. Lisäksi sosiaalialan toimialoja ovat sellaiset järjestöt, jotka ovat ns. monialajärjestöjä, joiden toiminta kattaa monia eri alueita. (Särkelä, ym. 2005, 27.)

Järjestöjen tehtäviä ovat vaikuttamistoiminta, asiantuntijatehtävät ja kansalaisjärjestötoiminta. Vaikuttamisella tarkoitetaan yhteiskunnallista vaikuttamista, toimitaan yksittäisen ihmisen tulkkina, asioiden eteenpäin viejänä. Asiantuntijana toi-

mimisessa yhdistyvät ammatillinen ja kentän jäsenistön keskuudesta nouseva kokemuksellinen tieto. Yhdistämällä nämä asiat, järjestöt pystyvät kehittämään uusia toiminnan tapoja, joita muut eivät ole vielä kehittäneet. Kansalaisjärjestötoiminnalla tarkoitetaan järjestöjen toimintaa vapaaehtoistoiminnan mahdollistajana ja vertaistuen tarjoajana. (Särkelä ym. 2005, 27.) Vertaistuesta onkin muodostunut yksi järjestöjen arvokkaimmista asioista. Se on tuki, jota eivät muut ammattiauttajat pysty korvaamaan. Tuki on erityisen arvokasta henkilölle, joka on kohdannut vaikean tilanteen elämässään. Hänelle on tärkeää, että hän saa vaihtaa kokemuksia ja ajatuksia muiden vastaavassa tilanteessa elävien ihmisten kanssa. (Taipale & Hämäläinen 2007, 57.)

Useat järjestöt toimivat myös erilaisten palveluiden tuottajina. Palveluja tuotetaan sekä omille jäsenille että muille kansalaisille. Tällä hetkellä eri sosiaali- ja terveysalan järjestöt tuottavat 17 % sosiaalipalveluista ja 5 % terveyspalveluista. Palvelutuotanto on lisääntynyt 90-luvulta saakka. Tämä näkyy mm. yksityisissä asumispalveluissa, kotipalveluissa ja päivätoiminnoissa esim. mielenterveys- ja päihdekuntoutujille sekä vanhuksille. Jopa 90 % yksityisistä päihdehuolto sekä ensi- ja turvakodeista ovat järjestöjen ylläpitämiä. (Särkelä ym. 2005, 27.)

Erilaisten palveluiden tuottamisen myötä, järjestöille on kehittynyt hyvää asiantuntijuutta edustamiensa väestöryhmien ongelmien ratkaisijoina. (Turun Sanomat, 11.4.2008) Ne ovat myös luoneet ja kehittäneet monia uusia palveluja, joista on tullut pysyväisluonteista toimintaa. (Taipale ym. 2007, 56). Innovaatioiden tuottaminen ja kehittäminen onkin yksi merkittävä järjestöjen tehtävä. Järjestöillä on kyky nopeasti tunnistaa ja tiedostaa yhteiskunnalliset muutokset. Heillä on toimintatapojensa ja rahoituskanaviensa vuoksi hyviä edellytyksiä tehdä etsivää työtä ja tätä kautta tunnistaa uusia tarpeita. Nykyinen palvelutarpeen monipuolisuus on pitkälti järjestöjen ansiota, sillä ne ovat tunnistaneet yhteiskunnalliset muutokset ja alkaneet kehittää uusia, tarpeellisia palveluita. Järjestöt ovat pystyneet kehittämään sellaisia palveluita, joita yritysmaailmassa ei kannata tuottaa sen kannattamattomuuden vuoksi. Julkisella sektorilla sen sijaan näitä palveluja ei voida tuottaa joko resurssipulan tai erityisosaamisen puutteen vuoksi. (Särkelä ym. 2005, 28.)

Järjestöillä on ollut myös merkittävä rooli työttömien työllistäjä 90- luvun laman jälkeen. Tuolloin suurtyöttömyyden aikaan, valtion asettama työllisyysstrategia ei toiminut riittävän nopeasti, eikä se tavoittanut kaikkia kansalaisia. Työpaikkoja ei ollut tarpeeksi niin yksityisellä kuin julkisellakaan puolella. Tällöin tarvittiin uusia työllistäjiä, tuetun työllistämisen paikkoja. Näin eri järjestöt otettiin mukaan ”työllistämistalkoisiin”. Järjestöjä eli kolmatta sektoria onkin pidetty uutena mahdollisuutena työllistää työttömiä ja tarjota mielekäästä toimintaa myös palkkatyön ulkopuolella oleville. (Harju ym. 2000, 14, 106.)

4.1 Rauman Seudun Katulähetys ry

Rauman Seudun Katulähetys ry on kristillinen päihdealan toimija ja se kuuluu valtakunnalliseen Sininauhaliittoon. Yhdistys perustettiin vuonna 1985 jolloin sen nimi oli Länsi- Suomen Vapautuvien tuki ry mutta nimi vaihdettiin pian Rauman Seudun Katulähetys ry:ksi. Yhdistys välivuokrasi aluksi kahta seurakunnan omistamaa tukiasuntoa, ylläpiti turva- asuntoa ja koulutti yhdessä seurakunnan kanssa tukihenkilöitä. (Rauman Seudun Katulähetys ry. 2004).

Vuonna 1992 aloitettiin kohtauspaikkatoiminta yhdessä seurakunnan kanssa. Toimintaan tuli hetkellinen katkos, kun tilat kävivät ahtaaksi suuren väkimäärän vuoksi. Uusia tiloja etsittiin ja syksyllä – 96 kohtauspaikka löysi isommat tilat RAY:n raha-avustuksen myötä, (Lyseokatu 7). Talo ristittiin Toivontaloksi, ” Unelmista oli siis tullut totta”. (Rauman Seudun Katulähetys ry. 2004).

Toivontalon toiminta alkoi kehittyä ja laajentua yhä enemmän. RAY hyväksyi vuonna 2001 uudishankerahoituksen, jolloin alkoi Toivontalon laajennus. Tämän laajennuksen myötä saatiin 16 uutta tukiasuntoa. Samoihin aikoihin Rauman Seudun Katulähetys ry aloitti naisille, lapsille ja perheille suunnatun Mama- projektin. (Rauman Seudun Katulähetys ry. 2004)

Reilun kahdenkymmenen vuoden aikana Rauman Seudun Katulähetys ry on saavuttanut hyvin vahvan aseman erityistason päihde- ja mielenterveyspalvelujen

tuottajana Rauman alueella. Yhdistyksen kohderyhmänä ovat olleet kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat henkilöt eli työttömät, vankilasta vapautuneet, asunnottomat, romanit, mielenterveys- ja päihdeongelmaiset. Vuosien kuluessa yhdistys on toteuttanut monia projekteja mm. perhetyön, tukiasumisen, työllistämisen ja päivätoiminnan alueilla. Tällä hetkellä Rauman Seudun Katulähetys ry:llä on tukiasuntola sekä päiväkeskus. Yhdistys ylläpitää kolmea eri projektia. Lisäksi Toivontalolla työskentelevät seurakunnan kriminaali- ja päihdetyöntekijä, Sini-nauhasäätiön koordinoima Iloinen Katupoika- projekti sekä kristillinen romaani-naisten yhdistys Kromana ry:n Juulia- projekti. (Rauman Seudun Katulähetys ry. 2007)

4.2 Fenix- projekti

Työllistämistoiminta Rauman Seudun Katulähetys ry:ssä alkoi vuonna 1999. Ensimmäinen työllistämistoiminnan projekti oli Toivosta Työksi. Toimintaa toteutettiin Toivontalolla. Vuonna 2003 yhdistys vuokrasi tilat Rautatiekatu 31:stä, jolloin aloitti toimintansa työ- ja koulutusyksikkö. Yksikössä toimi Pakki- projekti, joka oli jatkumoa Toivosta Työksi- projektille. Keväällä 2006, Pakki- projektin loppuessa, projektin tilat Rautatiekadulla paloivat ja uusien tilojen etsintä alkoi. Syksyllä 2006 uudet tilat löytyivät Wanhalta Meijeriltä (Isokatu 21) ja samalla aloitti toimintansa Fenix- projekti. (Rauman Seudun Katulähetys ry. 2004).

Fenix- projekti toimi ajalla 1.9.2006 - 31.12.2007. Rahoitus tuli pääasiassa Rauman kaupungilta ja Satakunnan TE- keskukselta. Projektissa työskenteli 4 ja puoli henkilöä: projektipäällikkö, erityistyöntekijä, pajan kaksi työvalmentajaa sekä osa-aikainen toimistotyöntekijä. Projektilla oli oma ohjausryhmänsä, joka koostui TE- Keskuksen, kaupungin ja yhteistyötahojen johtavista henkilöistä. (Projektikortti 2007, Liite 1).

Fenix- projekti työllisti henkilöitä projektin omalle pajalle mutta myös Rauman Seudun Katulähetys ry:n muihin toimipisteisiin. Työtehtävien pääpaino oli puu- ja entisöintialan töissä mutta myös ompelu, siivous, toimisto- ja keittiöalan töihin

työllistettiin. (Projektikortti 2007, Liite 1.) Kohde-ryhmänä olivat vaikeasti työllistettävät henkilöt, kuten pitkäaikaistyöttömät, syrjäytyneet sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaiset. Henkilöt tulivat projektiin pääasiassa Rauman Työvoima & Sosiaalikeskuksen tai Rauman työvoimatoimiston kautta. Keskimäärin toiminnassa oli kerrallaan mukana 12 - 15 henkilöä ja vuositasolla noin 60. (Rantala 2008, 1-2.)

Fenix- projekti piti sisällään henkilön kuntouttamista sekä työelämätaitojen- ja elämähallintataitojen kehittämistä. Projekti toimi ns. työelämään valmentamisen monipalvelukeskuksena, jossa paneuduttiin henkilön koko elämähallinnallisiin kysymyksiin siinä määrin, kuin se häiritsi työllistymistä. Osalle henkilöistä projekti toimi sosiaalisena työllistäjänä, jossa he saattoivat olla työssä verrattain pitkäänkin. Osalle taas projekti toimi arviointi paikkana, jossa selviteltiin todellinen työkuunto ja työllistymismahdollisuudet. (Rantala 2008, 8.)

Fenix- projekti toimi laajalti Rauman työvalmennus-, -kuntoutus- ja työllistämissektorien alueilla. Se pyrki omalta osaltaan vähentämään pitkäaikaistyöttömyyttä ja sitä kautta mm. päihdeongelmaa ja syrjäytymistä. Sillä oli laaja ja toimiva verkostoyhteistyö alueen työvoimahallintoon sekä sosiaali- ja terveystoimeen, lähinnä päihdekliniikkaan. Toimiva ja laaja yhteistyö oli saavutettu pitkäjänteisellä työllä, joka oli jo alkanut aivan ensimmäisestä työllistämiprojektista. (Rantala 2008, 8.)

Fenix- projekti oli osa työ- ja koulutusyksikköä. Yksikössä on toteutettu ja toteutetaan vieläkin ostopalveluna työhönvalmennusta, tukihenkilötoimintaa ja vapaaehtoista velkasovittelua. Ostopalveluja ostavat lähinnä Rauman Työvoima & Sosiaalikeskus ja Rauman työvoimatoimisto. Lisäksi yksikössä on kuntouttavaa ja sosiaalista työtoimintaa. Työllistämistoimintaa jatkaa Fenix- projektin jälkeen Kaarna- hanke. Hankkeella on kolmivuotinen rahoitus. Rahoitus tulee Satakunnan TE- keskukselta ja Rauman kaupungilta. (Kaarna-hanke projektikortti 2008).

Hankkeen alle kuuluu Projekti24, joka tarjoaa ryhmämuotoista valmennusta. Valmennus tarkoittaa 10. viikon jaksoa, johon kuuluu viiden viikon työharjoittelu ja viiden viikon valmennusjakso. Ryhmä-muotoisen valmennuksen tavoitteena on

elämänhallinnan saavuttaminen ja sen ylläpitäminen. Tavoitteena on, että jakson jälkeen jokaisella ryhmäläisellä olisi jatkoharjoittelupaikka tai koulutuspaikka tms. (Projekti24 projektikortti 2008).

5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, minkälaisia henkilöitä Fenix-projektissa on työllistetty, minkälainen on sukupuolten välinen ero projektiin työllistetyillä ja mikä on heidän tilanteensa välittömästi, kolmen kuukauden ja kuuden kuukauden jälkeen työllistämistoimenpiteestä.

Tavoitteena on saadun tutkimustiedon perusteella kehittää Rauman Seudun Katulähetys ry:n työllistämistoimintaa. Toimintaa pyritään kehittämään siten, että toiminta saadaan jatkumaan vakinaisena.

Kysymykseksi asetettuina tutkimusongelmat ovat:

1. Minkälainen oli Fenix- projektissa työllistettyjen henkilöiden työnhakuprofiili 6 kk:ta ennen projektiin tuloa?
2. Minkälainen on sukupuolten välinen ero Fenix-projektissa työllistettyjen henkilöiden välillä?
3. Millaisia muutoksia työttömän työnhakuprofiilissa on tapahtunut Fenix- projektin jälkeen?

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimusmenetelmänä on sisällönanalyysi, jolloin tutkimus voi olla sekä kvalitatiivinen että kvantitatiivinen. Sisällönanalyysissä tutkimuskohteena on kirjoitettujen, kuultujen tai nähtyjen sisältöjen analyysi. Perinteisin tapa tehdä kvalitatiivista sisällönanalyysiä on tarkastella, mikä on jonkin puheen tai tekstin osan sisältö. Tulkinta sisällöstä ei synny minkään tiukasti määrätyn normiston tai mittausten perusteella. Kvantitatiivinen sisällönanalyysi tarkoittaa, että tutkitaan tekstien,

kuvien jne. selkeitä pintamerkityksiä. Merkityksien sisältöjen tutkiminen pureutuu sanomien syvämerkityksiin ja piilossa oleviin merkityksiin. (Toivonen, 1999, 125)

Kvantitatiivinen menetelmä eli määrällinen tutkimus on menetelmä, joka antaa yleisen kuvan muuttujien eli mitattavien ominaisuuksien välisistä suhteista ja eroista. Se on tutkimustapa, jossa tietoa tarkastellaan numeerisesti. Tutkija saa tutkimustiedon numeroina tai hän ryhmittelee laadullisen aineiston numeeriseen muotoon. Tulokset esitetään numeroina, esimerkiksi tunnuslukuina. Tutkija tulkitsee ja selittää olennaisen numerotiedon sanallisesti. (Vilka, 2007, 13- 14)

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti, eikä satunnaisotoksen menetelmää käyttäen. Kohderyhmää käsitellään ainutlaatuisina ja tulkitaan aineistoa sen mukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2004,154) Tietoa tarkastellaan laadullisesti eli sanallisesti.

6.1 Aineiston hankinta

Tutkimusaineisto koostuu Fenix- projektissa työllistyneiden henkilöiden työhallinnon tiedoista. Aineistossa ovat mukana ne henkilöt, jotka ovat olleet projektissa työharjoittelussa, työelämävalmennuksessa, työkokeilussa, palkkatuessa tai oppisopimuksessa. Yhteensä tutkittavia henkilöitä on 45. Aineisto on haettu työhallinnon tietojärjestelmästä tutkittavien henkilötunnusten avulla.

Työhallinnon tietojärjestelmästä kerättiin projektin henkilöitä koskevat tiedot työ- ja koulutushistoriasta, työhakusuunnitelma, työhakukortti ja tiedot ammatillisesta kuntoutuksesta. Ajallisesti tiedot kerättiin henkilön työnhaun alkua ajoista aina ke- säkuun loppuun 2008 asti. Aineiston hankintavaiheessa opinnäytetyön tekijää auttoi Rauman Työvoima & Sosiaalikeskuksen työvoimaohjaaja Eija Kenttälä.

Koska aineisto kerättiin työhallinnon tietojärjestelmästä, haettiin kirjallinen lupa (Liite 2 ja Liite 3) Työ- ja elinkeinoministeriöstä. Lupa- anomuksen teossa Satakunnan TE- keskus antoi konsultaatio apua. Lisäksi saatiin suullinen lupa Rauman työvoimatoimiston johtajalta.

Työ- ja elinkeinoministeriön lupa- anomukseen kuului salassapitovelvollisuuden allekirjoittaminen. Tällä taattiin se, että opinnäytetyön tekijä oli tietoinen aineiston arkaluontoisuudesta. Tutkimusaineisto säilytettiin asianmukaisesti ja hävitettiin tutkimuksen julkaisemisen jälkeen. Tutkimusaineisto oli tarkoitettu vain tähän tutkimukseen.

6.2 Aineiston analysointi

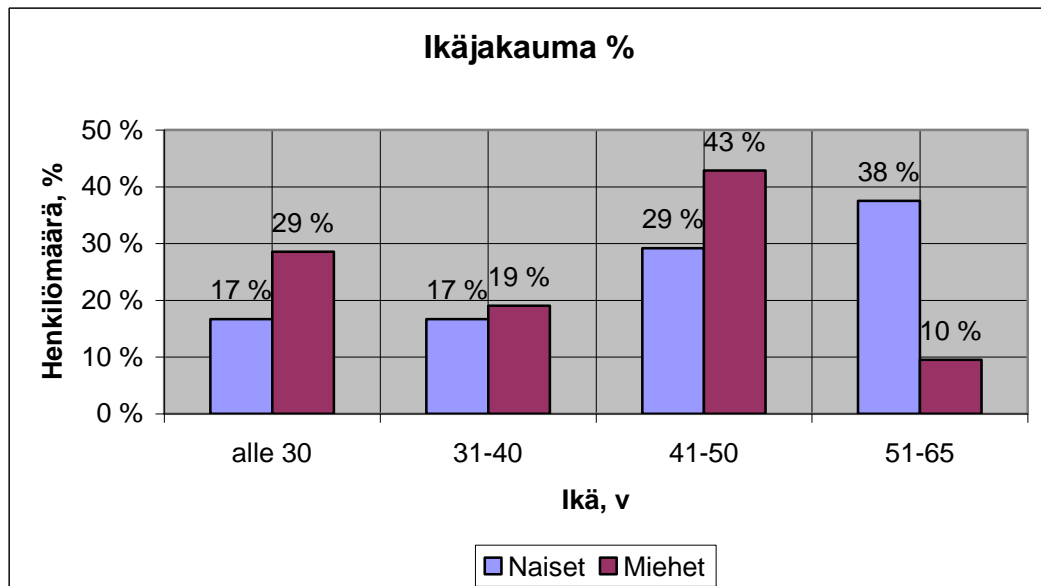
Aineiston keruun jälkeen alkoi aineiston tutkiminen. Ensin aineistoa luettiin ja koottiin teemoittain. Teemoja olivat sukupuoli, ikä, peruskoulutus, ammatillinen tutkinto, työhistoria, vajaakuntoisuus sekä viimeisin toimenpide 6 kk sisällä ennen Fenix- projektiin tuloa. Tämän jälkeen jatkettiin teemoittelua siten, että koottiin henkilöiden työllistämisyksikön pituudet Fenix- projektissa. Lopuksi koottiin henkilöiden tilanteet Fenix- projektin jälkeen. Tilanteet projektin jälkeen jaksotettiin kolmeen osaan: tilanne välittömästi, kolme kuukautta ja kuusi kuukautta toimenpiteen päättymisestä. Aineisto analysoitiin anonymisti. Tulosten esittelyssä on käytetty näyttö- määritelmää, esimerkiksi työhistorianäyttö. Näyttö- määritelmä, tämän opinnäytetyön yhteydessä, tarkoittaa yhtä tiettyä sivua työhallinnon Ura- tietojärjestelmässä. Eli työhallinnossa esimerkiksi työnhakijan työhistoriasivusta, jossa on työnhakijan kaikki aikaisemmat työhistoriat, käytetään nimitystä työhistorianäyttö.

7 TULOKSET

7.1 Ikä, sukupuolijakauma, vajaakuntoisuus ja sosiaalinen tausta

Projektissa oli mukana 45 henkilöä joista naisia oli 24 ja miehiä 21. Keski-ikä projektissa oli 41,4 vuotta. Naisten keski-ikä oli 44,1 v. ja miesten 38,6 v. Ikä on määritelty siitä, milloin henkilö on aloittanut projektissa.

Kuvio 1. Naisten ja miesten ikäjakauma projektissa (n=45)



Vajaakuntoisuus- diagnooseista oli mainintaa ammatillisen kuntoutuksen ja/tai työnhakusuunnitelma- näytöillä. Diagnooseiksi on laskettu kaikki ne, joista on lääkärin toteama sairaus sekä lisäksi ne sairaudet, joista ei ole konkreettista diagnoosia mutta joista on maininta esim. työnhakusuunnitelmanäytössä. Kuten esimerkiksi: ”asiakas käy säännöllisesti mielenterveystoimistossa.” Henkilöiden omia ilmoituksia tai mainintoja ei ole tässä yhteydessä huomioitu.

Taulukossa 1. on esitetty yleisimmät terveydelliset rajoitteet. Luokassa muut ovat mukana mm. hermoston sairaudet, kasvaimet, veren sairaudet sekä astma. Mu-

kaan on luettu myös luki- ja oppimishäiriöt sekä lievä kehitysvammaisuus, joita esiintyi kahdella henkilöllä. Samalla henkilöllä saattoi olla useita eri diagnooseja.

Taulukko 1. Terveydelliset rajoitteet (n= 45)

	Naiset	Miehet
Terveydellinen rajoite	%	%
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	16,7	19,1
Mielenterv. ja käyttäytymisen häiriöt	25	19,1
Päihdeongelma	25	14,3
Muut	33,3	38,1
Yhteensä	100	90,6

Työnhakusuunnitelma -näytöillä oli pääasiassa tietoa henkilöiden perhetaustoista, harrastuksista ja toimeentulosta. Monella oli mainintaa lapsesta/lapsista, jotka pääasiassa asuivat jo itsenäisesti tai ex- puolison kanssa. Tyypillistä oli, että henkilöt asuivat yksin. Toimeentuloina oli työmarkkinatuki, asumistuki ja toimeentulotuki. Harrastuksista oli mainittu mm. urheilu eri muodoissa, kalastus, sienestys, marjastus ja käsityöt.

7.2 Koulutus

Taulukossa 2 on esitetty projektiin osallistuneiden henkilöiden peruskoulutus ennen projektiin tuloa. Koulutus on jaettu neljään ryhmään: lukio, peruskoulu, kansakoulu/keskikoulu sekä peruskoulun suorittamattomat. Peruskoulun suorittaneista neljällä oli maininta erityiskoulusta.

Taulukko 2. Projektiin osallistuneiden peruskoulutus (n = 45)

	Naiset	Miehet
Peruskoulutus	%	%
lukio	17	5
peruskoulu	38	62
kansa/keskikoulu	46	29
ei peruskoulutusta	0	5
Yhteensä	100	100

Naisista vajaalla puolella oli ammatillinen tutkinto ennen projektiin tuloa. Yleisimmät tutkinnot olivat kaupalliselta-, puhtaanapidon-, ravitsemushuollon- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon aloilta. Huomioitavaa oli, että vailla ammatillista

tutkintoa oli puolet 41- 65 vuotiaista naisista. Korkea- asteen koulutuksen suorittaneita oli naisten joukossa muutama, miesten joukossa ei yhtään. Sekä naisten että miesten joukossa oli henkilöitä, jotka olivat suorittaneet useampia ammatillisia tutkintoja.

Taulukko 3. Projektiin osallistuneiden naisten ammatillinen koulutus (n = 24)

	alle 30v.	31-40v.	41-50v.	51-65v.	yht.
Amm. tutkinto	%	%	%	%	%
korkea-aste	4,2 %	0,0 %	4,2 %	0,0 %	8,3 %
keski-aste	8,3 %	12,5 %	0,0 %	16,7 %	37,5 %
ei amm.tutkintoa	0,0 %	4,2 %	25,0 %	25,0 %	54,2 %
yhteensä					100,0 %

Miehillä kaikki ammatilliset tutkinnot ennen projektiin tuloa, olivat keski- asteen tutkintoja. Yleisimmät tutkinnot olivat puu-, rakennus- ja metalli-aloilta. Yhdellä kolmasosalla miehistä ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa.

Taulukko 4. Projektiin osallistuneiden miesten ammatillinen koulutus (n = 21)

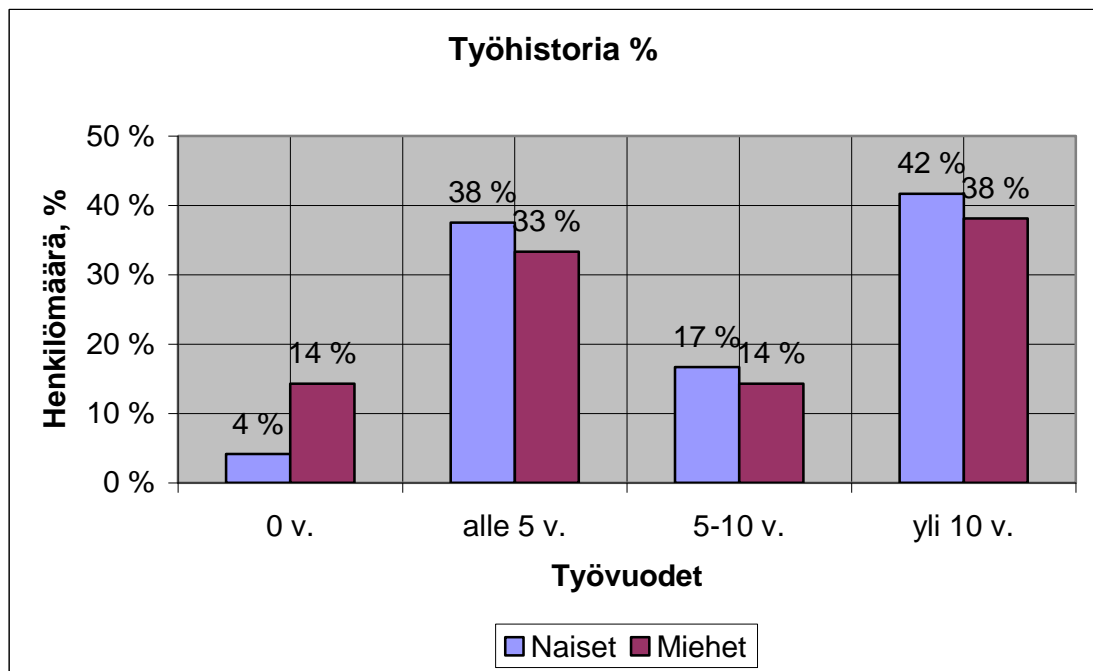
	alle 30v.	31-40v.	41-50v.	51-65v.	yht.
Amm. tutkinto	%	%	%	%	%
korkea-aste	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
keski-aste	19,0 %	19,0 %	19,0 %	9,5 %	66,7 %
ei amm.tutkintoa	9,5 %	4,8 %	19,0 %	0,0 %	33,3 %
yhteensä					100,0 %

7.3 Työhistoria, osallistuminen toimenpiteisiin ja viimeisin toimenpide ennen Fenix- projektiin tuloa

Työhistoriaa on tarkasteltu sen mukaan, miten monta vuotta henkilö on ollut työssä ennen projektiin tuloa. Työvuodet on jaoteltu neljään osaan alla olevan kuvion mukaan (Kuvio 2.). Työksi on laskettu mukaan tehty työ avoimilla työmarkkinoilla. Työhallinnon palkkatukea tai oppisopimusta ei ole tässä huomioitu. Seitsemällä alle 41- vuotiaalla naisella työhistoriaa oli alle 5 vuotta. Yli 11 vuotta oli yhteensä kymmenellä naisella, jotka kaikki olivat yli 41- vuotiaita. Naisten joukossa ainoastaan yhdellä ei ollut lainkaan työkokemusta. Yleisimmät alat olivat siivous-, keittiö-, palvelu- ja erilaiset toimistoalan työt.

Pitkä työhistoria oli yhdellä kolmasosalla miehistä. Heistä kaikki olivat iältään yli 41- vuotiaita. Seitsemällä henkilöllä oli työhistoriaa alle viisi vuotta. Heistä kuusi oli alle 41- vuotiaita. Miehistä kolmella oli vähän työhistoriaa. Yleisimmät työt olivat rakennusalan töitä sekä sekalaisia töitä.

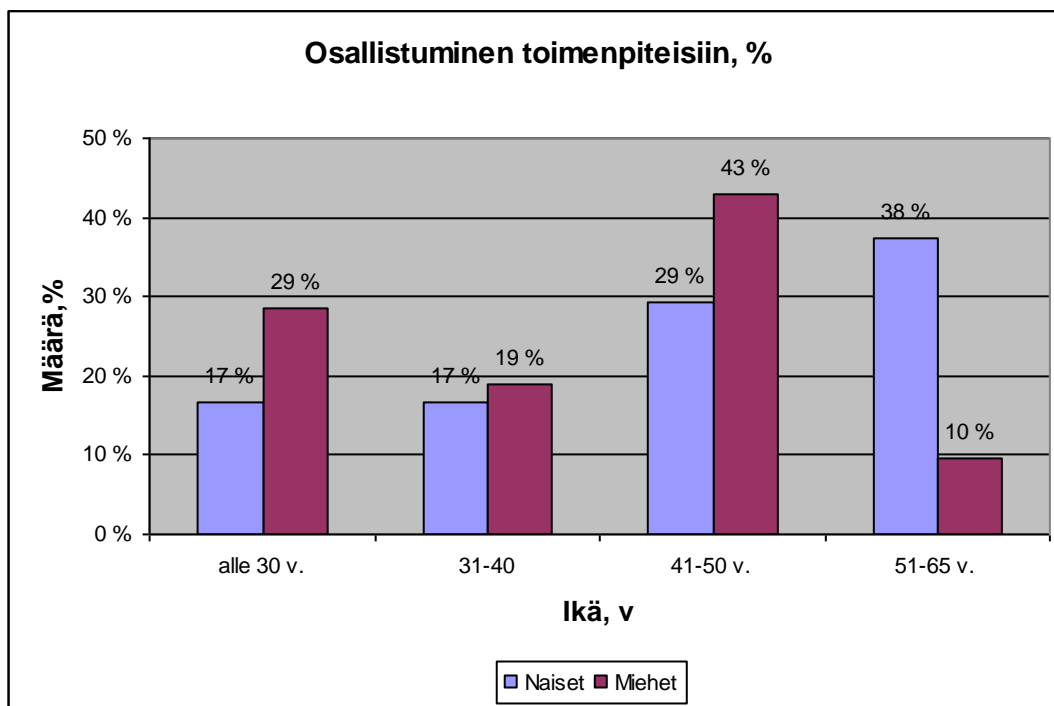
Kuvio 2. Projektiin osallistuneiden henkilöiden työhistoria työvuosien mukaan (n = 45)



Liitteenä 4 on kuviot naisten ja miesten työhistoriasta iän mukaan eriteltynä

Työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin on laskettu mukaan työkokeilu, työharjoittelu/elämävalmennus, ohjaavat koulutukset, palkkatuki, yhdistelmätuki ja oppisopimus ts. kaikki työhallinnon toimenpiteet. Kuntouttava työtoiminta on jätetty pois. Yli 51- vuotiaiden naisten kohdalla osallistuminen toimenpiteisiin oli yleisempää kuin samanikäisillä miehillä. Naisista kolme oli ollut pitkään erilaisissa toimenpiteissä kun vastaava luku miehillä oli yksi. Kuviossa 3 on esitelty toimenpiteisiin osallistuneiden henkilöiden määrä iän mukaan.

Kuvio 3. Projektiin osallistuneiden henkilöiden osallistuminen työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin



Liitteenä 5 on kuviot naisten ja miesten toimenpiteisiin osallistumisista iän mukaan eriteltynä

Kun tarkastellaan projektiin osallistuneiden henkilöiden viimeisintä toimenpidettä, ennen Fenix- projektia 6 kk:n sisällä, havaitaan, että naisista yli puolet (yht. 63 %) on ollut joko työssä avoimilla työmarkkinoilla tai työhallinnon toimenpiteessä. Yksi kolmasosa on ollut työttömänä, heistä yli 41- vuotiaita oli 21 %.

Taulukko 5. Projektiin osallistuneiden naisten viimeisin toimenpide ennen Fenix-projektia, 6 kk:n sisällä (n = 24)

	alle 30v.	31-40v.	41-50v.	51-65v.	yht.
Viimeisin toimenpide	%	%	%	%	%
työssä	8 %	4 %	0 %	0 %	13 %
työttömänä	0 %	8 %	4 %	17 %	29 %
toimenpiteessä	4 %	4 %	25 %	17 %	50 %
työvoiman ulkopuolella	4 %	0 %	0 %	4 %	8 %
yhteensä					100 %

Miesten kohdalla työssä avoimilla työmarkkinoilla tai toimenpiteessä oli 57 %, joista 34 % oli yli 41- vuotiaita. Työttömänä työnhakijana oli 33 %, suurin osa heistä oli alle 41- vuotiaita.

Taulukko 6. Projektiin osallistuneiden miesten viimeisin toimenpide ennen Fenix-projektia, 6 kk:n sisällä (n = 21)

	alle 30v.	31-40v.	41-50v.	51-65v.	yht.
Viimeisin toimenpide	%	%	%	%	%
työssä	0 %	0 %	5 %	0 %	5 %
työttömänä	5 %	14 %	14 %	0 %	33 %
toimenpiteessä	19 %	5 %	24 %	5 %	52 %
työvoiman ulkopuolella	5 %	0 %	0 %	5 %	10 %
yhteensä					100 %

7.4 Fenix- projektin jakson pituus ja seuranta jakson jälkeen

Yhden henkilön työllistymisjakso Fenix- projektissa oli keskimäärin 5,1 kk. Työllistymisjaksoiksi katsotaan kuuluvan tässä yhteydessä työkokeilu, työharjoittelu/elämävalmennus ja palkkatuki. Taulukossa 7 on jaoteltu työllistymisjakson pituus iän ja sukupuolen mukaan. Kauemmin projektissa olivat 41 - 50 vuotiaat naiset ja 51 - 65 vuotiaat miehet.

Taulukko 7. Keskiarvot työllistymisjaksojen pituuksista

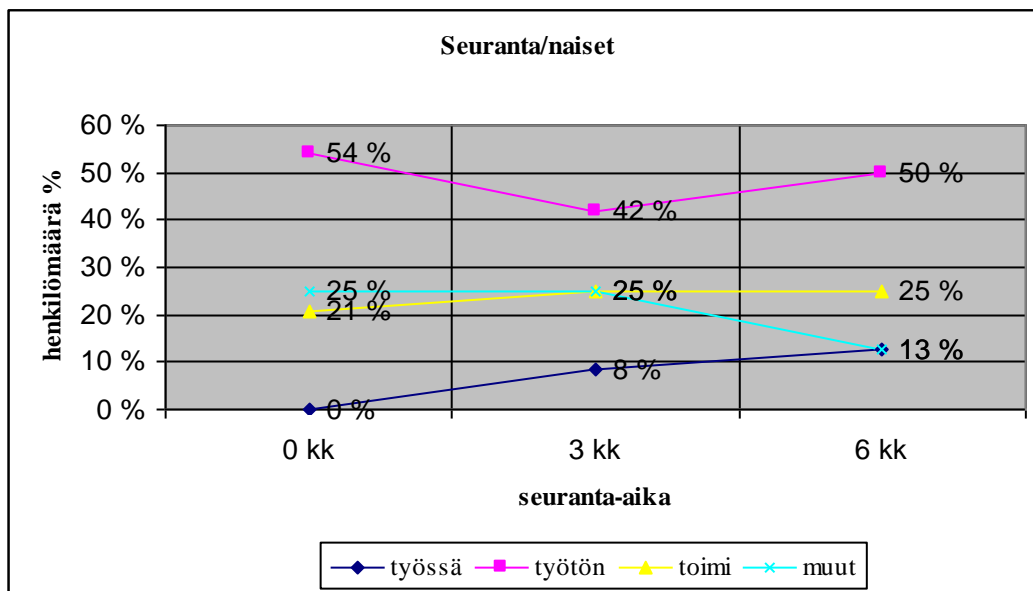
	alle 30v.	31-40v.	41-50v.	51-65v.
Jakson pituus, kk	ka	ka	ka	ka
Naiset	4,8	3,4	7,3	4,4
Miehet	4,5	4,5	3,7	8,5

Seurannassa (kuviot 4 ja 5) on selvitetty Fenix- projektiin osallistuneiden henkilöiden toiminta välittömästi, kolme kuukautta ja kuusi kuukautta toimenpiteen päättymisestä. Seurantapäivä on otettu päivän tarkkuudella. Toiminta luokiteltiin neljään osaan: työssä, työtön, toimenpiteessä ja muu. ”Muiden” ryhmä koostuu henkilöistä, jotka ovat työvoiman ulkopuolella eli sairauslomalla, työkyvyttömyyseläkkeellä, määräaikaisella sairauseläkkeellä tai kuntouttavassa työtoiminnassa. Muiden ryhmään kuuluvat myös ne henkilöt, joiden työnhaku oli poikki seurantapäivänä. Toimenpiteeseen kuuluvat työkokeilu, työharjoittelu/elämävalmennus ja työvoimapolitiittiset koulutukset.

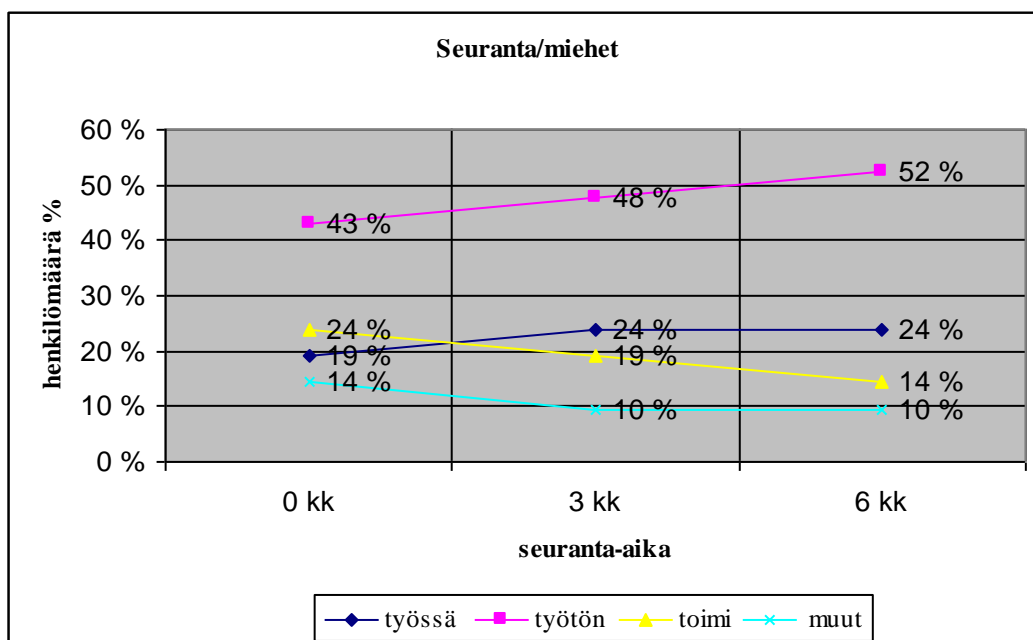
Henkilöllä saattaa olla seurantapäivien välissä lyhytaikaista toimintaa, joka on päättynyt tai keskeytynyt seuraavaan seurantapäivään mennessä, tällöin tulokset

voivat vääristää todellisuutta. Jos henkilö on ollut Fenix- projektissa kahteen kertaan ja toimenpiteiden väli on alle kuukausi, seuranta on aloitettu jälkimmäisen toimenpiteen päättymisestä.

Kuvio 4. Seuranta välittömästi, kolme kuukautta ja kuusi kuukautta Fenix- projektin päättymisen jälkeen (n = 24)



Kuvio 5. Seuranta välittömästi, kolme kuukautta ja kuusi kuukautta Fenix- projektin päättymisen jälkeen



8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimustulosten mukaan sekä naiset että miehet asuivat useimmiten yksin tai avopuolison kanssa. Heidän lapsensa asuivat jo itsenäisesti tai ex- puolison luona. Toimeentuloina olivat työmarkkinatuki, asumistuki ja toimeentulotuki. Harrastukset liittyivät naisilla luontoon tai käsitöihin, miehillä useimmiten tavalla tai toisella urheiluun. Sairastavuus oli naisilla kirjavampaa ja yleisempää kuin miehillä. Mielenterveys- ja päihdeongelmia ilmeni naisilla joka neljännellä. Vastaavasti miehillä päihdeongelma ilmeni 14 %:lla ja mielenterveysongelma joka viidennellä.

Naisista useampi oli suorittanut lukion ja korkea-asteen ammatillisen tutkinnon kuin miehistä. Toisaalta naisista puolet oli vailla ammatillista tutkintoa, kun vastaava luku miehistä oli 33 %. Miehillä oli puolet enemmän keski-asteen ammatillisia tutkintoja kuin naisilla.

Yli 41- vuotiailla oli useimmiten pitkä työhistoria. Miehistä kolmella, naisista yhdellä, oli vähän tai ei lainkaan työhistoriaa. Tarkasteltaessa viimeisintä toimenpidettä 6 kk:n sisällä ennen Fenix- projektia, naisista 13 % ja miehistä 5 % oli työssä avoimilla työmarkkinoilla. Työhallinnon toimenpiteessä oli naisista 50 % ja miehistä 52 % työttömänä naisista oli 29 % ja miehistä 33 %.

Miehistä työllistyi heti Fenix- projektin jälkeen 19 % mutta naisista ei yhtään. Kun tarkastellaan työllistymistä kolmen ja kuuden kuukauden jälkeen, havaitaan että miesten työllistyminen nousi kolmen kuukauden jälkeen 24 %:iin, kuuden kuukauden seurannassa prosenttiluku oli sama. Naisten työllistyminen nousi kolmen kuukauden jälkeen 8 %:iin ja seuraavaksi 13 %:iin. Kun verrataan, mikä oli työssä olevien osuus ennen projektia, naisten kohdalla ollaan kuuden kuukauden seurannan kanssa samoissa prosenttiluvuissa kun miesten kohdalla työssä olevien osuus projektin jälkeen oli suurempi kuin ennen projektia.

Naisista 50 % ja miehistä 52 % oli työhallinnon toimenpiteessä kuuden kuukauden sisällä ennen Fenix- projektia. Heti projektin jälkeen naisista 21 % ja miehistä

24 % jatkoi muihin toimenpiteisiin. Kolmen ja kuuden kuukauden seurannoissa prosenttiluku nousi kolmen kuukauden jälkeen naisilla 25 %, joka pysyi samana kuuden kuukauden seurannassakin. Miesten seurannassa vastaava prosenttiluku laski siten, että kolmen kuukauden kohdalla luku oli 19 % ja kuuden kuukauden kuluttua 14 % (Kuvio 3).

Seurannassa nousi naisten kohdalla esiin työvoiman ulkopuolella olevien joukko, joka oli 25 % naisista eli luku on 17 prosenttiyksikköä enemmän kuin ennen projektiin tuloa. Miesten kohdalla oli havaittavissa samanlaista nousua mutta ei läheskään niin suuressa määrin kuin naisilla.

9 POHDINTAA

Viime aikoina on julkisuudessa pohdittu kolmannen sektorin roolia pitkäaikais-työttömien työllistäjänä. Työministeri Tarja Cronbergin mielestä ”kolmas sektori on tulevaisuudessakin tärkeässä asemassa, kun ratkotaan työllisyyteen ja koulutukseen liittyviä ongelmia. Kolmas sektori on merkittävä työllistäjä niille, joille avoimille työmarkkinoille pääsy on kaikkein vaikeinta” (Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote 1.11.2007).

Työttömyysaste on laskusuunnassa, avoimia työpaikkoja löytyy ja puhutaan jopa, että joillakin aloilla on ammattitaitoisista työntekijöistä pulaa. Siitä huolimatta pitkään työttömänä olleiden joukko kasvaa ja matka avoimille työmarkkinoille vaikeutuu entisestään. Näille henkilöille työttömyys ei ole enää yksi ongelma, vaan se on ongelma muiden joukossa.

Tutkimuksen tuloksista nousi selvästi esiin yli 41- vuotiaiden naisten joukko. Pääosa näistä naisista oli kansa/keskikoulun käyneitä vailla ammatillista tutkintoa. Mutta heillä oli useimmiten pitkä työhistoria avoimilla työmarkkinoilla sekä korkea ja pitkä osallistumisprosentti työhallinnon toimenpiteisiin. Monella näistä tämän ryhmän naisista olisi vielä useita työvuosia edessä, mutta miten sinne työelämään voi päästä taas mukaan? Ei ole työelämän vaatimia koulutuksia, eikä juuri edellytyksiäkään saati motivaatiota kouluttautua ”vanhemmalla” iällä. Viimeisimmästä työsuhteesta on aikaa, pahimmassa tapauksessa jopa useita vuosia ja työhallinnon kaikki mahdolliset työllistämistoimet on kulutettu loppuun. Mikä on heidän tulevaisuutensa? Kuten Aho (2005) on tutkimuksessaan todennut, että työllistyneiden osuus työvoimapolitiittisten toimenpiteiden jälkeen alenee iän myötä. Parhaimmin työllistyvät 25 - 34 vuotiaat. Mitä mahdollisuuksia siis jää näille yli 41- vuotiaille naisille pysyä mukana tässä työyhteiskunnassamme?

Työministeri Cronberg on todennut, että ”vaikeimpien ryhmien, kuten vajaakuntoisten osalta on selkeää tarvetta nykyistä pidempään tai jopa pysyvään tukeen ” (Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote 1.11.2007). Tämän tutkimuksen tuloksien

mukaan Fenix- projektissa yhden henkilön keskimääräinen työllistämisyksikön pituus oli 5,1 kuukautta. Se on kohtalaisen vähän, kun kyse on vaikeasti työllistävien ryhmästä, jotka ovat olleet jo pidemmän aikaa työttömänä työnhakijana. Seurannan mukaan avoimille työmarkkinoille työllistyi murto-osa projektin henkilöistä, työttömiksi työnhakijoiksi jäi suurin osa. Tämä todistaa osaltaan sitä, että kohderyhmä on todellakin vaikeasti työllistyvää ja kuntoutuminen työelämään vaatii paljon erilaisia tukitoimia ja ohjattua työtoimintaa. Pidemmät tai jopa pysyvämmät tuet olisivatkin yksi ratkaisumalli saada vaikeasti työllistettäviä henkilöitä edes jotenkin pidettyä työn syrjässä kiinni ja sitä kautta ennaltaehkäistä syrjäytymistä yhteiskunnasta. He varmasti myös itse haluaisivat antaa oman työpanoksensa yhteiskunnalle. Kolmannen sektorin toimijat voisivat tarjota vaikeasti työllistävälle henkilölle niin sanotun ”loppusijoituspaikan”. Paikan, jossa kyseinen kohderyhmä voisi työskennellä aina eläkeikään asti ja korvauksena he saisivat työmarkkinatuen ja ylläpitokorvauksen. Työn kautta he saisivat arvostusta ja tunteen siitä, että kuuluvat mukaan tähän yhteiskuntaan. Todennäköisesti heidän sosiaalinen verkostonsa kasvaisi, elämän laatu ja hallinta kohentuisi ja näin yhteiskunnalle tulisi säästöjä mm. vähentyneiden terveydenhuoltokustannusten vuoksi.

Melko suuri työttömien osuus projektin jälkeen saattaa osaltaan selittyä myös sillä, että työllistämistukikuukaudet ovat yksinkertaisesti loppuneet henkilöiden osalta. Aho (2005) totesi tutkimuksessaan, mitä henkilöiden työmarkkinatilanteessa tapahtuu työvoimapolitiittisen toimenpiteen jälkeen, että osallistuminen työllistämistoimenpiteisiin oli hyvin yleistä ja kahden eri toimenpiteen välinen aika oli lyhyt. Tämä korostuu varsinkin pitkään työttömänä olleilla. Työllistämistoimenpiteissä on mahdollista olla vain tietyn aikaa, kun kaikki toimenpiteet on käytetty, pitää työttömän olla taas työttömänä hetken aikaa, jotta hän voi taas osallistua uudelleen toimenpiteisiin, jos ei tänä aikana ole työllistynyt avoimille työmarkkinoille.

Toisaalta tulokset eivät valitettavasti kerro sitä, mikä on henkilöiden elämäntilanne tällä hetkellä. Työttömyyshän on yksi syy muiden joukossa ja työttömyyden pitkittyessä ongelmat kasaantuvat ja kasvavat. Tulosten mukaan päihde- ja mielenterveysongelmaa esiintyi tutkittavien joukossa mutta miten suurella määrällä sitä todellisuudessa esiintyy voi vain arvailla. Lisäksi elämänhallinta ja arki saat-

tavat olla joidenkin kohderyhmän henkilöiden kohdalla hukassa. Säännöllinen elämänrytmi on sekaisin tai se puuttuu kokonaan. Tällaiset seikat vaikuttavat työllistämisyksiköiden onnistumiseen ja sitä kautta avoimille työmarkkinoille sijoittumiseen. Tutkimus tulosten mukaan työvoiman ulkopuolella olevien osuus nousi Fenix-projektin jälkeen huomattavasti. Tämä kertoo varmasti omalta osaltaan tehostetuista ja kokonaisvaltaisista palveluista, joita työvoiman palvelukeskukset tänä päivänä toteuttavat. Työllistämisyksiköt ovat antaneet tarvittaessa näyttöä siitä, että työvoimalla työmarkkinoilla ei välttämättä ole jokaisen työllistettävän henkilön ensisijainen tavoite. Tällöin työvoiman palvelukeskuksen avulla on pyritty löytämään henkilölle jokin muu pysyvä ratkaisu, kuten esimerkiksi työkyvyttömyyseläke.

Tutkimuksen mukaan kohderyhmän pääasialliset toimeentulot olivat työmarkkinatuki, asumistuki ja toimeentulotuki. Kun työmarkkinatuki otettiin vuonna 1994 käyttöön, tarkoituksena oli tällöin, että sitä maksetaan toimenpiteen ajalta ja että se on aina toissijainen toimeentulo työhön verrattuna. Näin asia ei kuitenkaan käytännössä ole mennyt, sillä tänä päivänä se on monen työttömän ensisijainen ja pääasiallinen toimeentulo. Työmarkkinatukea saadaan pääasiassa silloin, kun on pitkään ollut työttömänä tai kun työhistoria on vähäistä. Lisäksi työmarkkinatukea maksetaan useimmiten myös työllistämistoimenpiteen ajalta. On hyvä, että työttömällä on ns. perus toimeentulo mutta tällä tavoin se passivoi henkilöitä. Kuten Aho (2005) on todennut, että työmarkkinatuen saajien aktiivisuus laskee sitä mukaan mitä kauemmin työnhakija on työttömänä. Työmarkkinatuen muuttuminen pääasialliseksi toimeentuloksi, on vaikuttanut siihen, että työmarkkinatuen saamisen perusedellytykset ovat ehkä unohtuneet – tukea pidetään itsestään selvyytenä ja sen saamiseksi ei välttämättä haluta tehdä sitä, mitä lain mukaan kuuluu.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Fenix-projektiin työllistyneiden henkilöiden taustaa, sukupuolten välisiä eroja ja jatkoa työllistämistoimenpiteen jälkeen. Aineisto kerättiin työhallinnon Ura-tietojärjestelmästä ja aineistoa analysoidiin siinä määrin kuin tietoa on ollut saatavilla. Tutkimuksen aihe on tärkeä Rauman Seudun Katulähetys ry:n työ- ja koulutusyksikölle. Katulähetystyön työllistämisyksiköiden merkityksistä on puhuttu jo kauan mutta tieteellistä aineistoa ei toistaiseksi ole ollut saatavilla. Tämä opinnäytetyö vahvistaa sitä ajatusta, että

Katulähetysten työllistämiprojektien kohderyhmä todellakin on vaikeasti työllistettäviä henkilöitä. Heidän kanssaan tehtävä työ on pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista

Validiteetti eli kyky mitata sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoitus mitata (Hirsjärvi ym. 2004, 216.), täyttyi koska saadulla aineistoilla saatiin vastaukset tutkimusongelmiin. Luotettavuutta tarkasteltaessa aineistoa oli runsaasti ja kaikki tutkittavat saatiin mukaan tutkimukseen, jolloin tulokset antavat hyvän yleiskuvan projektiin työllistyneistä henkilöistä ja heidän seurannastaan projektin jälkeen. Ongelmaksi muodostui aineiston moninaisuus, jonka vuoksi aineistoa jouduttiin ajoittain tulkitsemaan. Aineiston moninaisuus johtui työhallinnon virkailijoiden erilaisista kirjaamistavoista, vaikkakin työhallinnossa on tarkkaan määritelty, miten työttömän työnhakijan tietoja Ura- tietojärjestelmään tulee kirjata. Aineiston analysointia helpotti ja samalla opinnäytetyön luotettavuutta paransi tekijän oma työkokemus työhallinnon työntekijänä.

Jatkotutkimusaiheena voisi olla sellainen tutkimus, jossa tutkitaan työllistymisprojekteihin työllistyneiden sosiaalista taustaa ja miten sosiaalinen elämä muuttuu projektin aikana. Toisena jatkotutkimusaiheena voisi olla sellainen tutkimus, jossa tutkitaan työ- ja koulutusyksikön alla toimivaa Projekti24:n eli entisen Sateenkaari projektiin osallistuneiden henkilöiden taustaa ja jatkoseurantaa. Kolmantena aiheena voisi tulevaisuudessa olla samankaltaisesti toteutettu tutkimus kuin tämä mutta tutkimuskohteena olisi parhaillaan käynnissä olevan Kaarna- hankkeen työllistetyt.

Tutkimustyön teko osoittautui varsin kiinnostavaksi ja haasteelliseksi tehtäväksi. Haasteelliseksi sen teki aineiston moninaisuus. Kiinnostavaksi sen teki aiheen läheisyys ja tutkimustulosten merkitys. Opinnäytetyön tekijä kehittyi mm. tiedonhankintataidoissa. Eettiset kysymykset ja lupa- asiat olivat aluksi hankalia, keneltä lupaa pitäisi kysyä ja miten. Lupa- asioissa tekijä olikin yhteydessä Rauman työvoimatoimiston johtajaan, Rauman Työvoima & Sosiaalikeskukseen, Satakunnan TE- keskuksen ja Työ- ja elinkeinoministeriöön. Työ- ja elinkeinoministeriöön otettiin kolmelle eri virkailijalle yhteyttä ennen kuin oikea virkailija löytyi.

Tutkimustyössä oli mukana merkittävänä osana Rauman Työvoima & Sosiaali-keskuksen työvoimaohjaaja Eija Kenttälä, jonka avulla tekijä sai tarvittavan aineiston ja ohjausta. Tekijä haluaakin kiittää hyvästä yhteistyöstä Eija Kenttälää. Kiitokset myös Satakunnan TE- keskukselle hyvistä ohjeista ja neuvoista tutkimuslupa- asioihin liittyen.

LÄHTEET

Aho, S. 2005. Työmarkkinatuen saajien rakenne, työhistoria ja osallistuminen aktiivitoimiin. Valopaino Oy. Työhallinnon julkaisu 349.

Aho, S. & Koponen, H. 2005. Työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistuneiden seuranta – tutkimus rekisteriaineistosta vuosilta 1997- 2003. Työpoliittinen tutkimus 281.

Ahola, A. 1996. Työttömyys kokemuksellisenä tilanteena. Teoksessa Ahlqvist, A & Ahola, A (toim.). Elämän riskit ja valinnat – hyvinvointia lama- Suomessa?. Oy Edita Ab.

Ahola - Anttonen, P. 2007. Esiselvityshanke rakenteellisen työttömyyden vähentämiseksi, Loppuraportti S02149. Kainuun maakunta- kuntayhtymä, Viitattu. http://www.kainuu.fi/UserFiles/sote_projektit/File/Rakenteellinen_tyottomuus/esiselvitysrapportti_08102007.doc

Harju, A. & Backberg- Edwards, K. 2000. Kohti uutta työtä. Helsinki. F.G. Lönnberg.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino Oy.

Hämäläinen, K., Taimio, H. & Uusitalo, R. 2005. Työttömyys – taloustieteellisiä puheenvuoroja. Helsinki. Edita Prima Oy.

Kallanranta T., Rissanen P. & Vilkkumaa I. 2001. Kuntoutus. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Karjalainen, J., Andersen, A., Kuosa, I & Pättiniemi, P. 2006. Sosiaalisten yritysten lain toimivuus ja toimeenpano. Työpoliittinen tutkimus 307. <http://www.mol.fi>

Kaskinen, H. 2008. Sosiaaliselta yritykseltä Euroopan kärkihoivaa. Kelan sanomat 3/2008, 1.- 12.9.2008, 16- 17.

Kettunen, R., Kähäri – Wiik, K., Vuori- Kemilä, A. & Ihalainen, J. 2002. Kuntoutumisen mahdollisuudet. Porvoo. WS Bookwell Oy.

Pohjola, M. Työttömyys suomalaisen yhteiskunnan ongelmana. 1998. Teoksessa Pohjola, M. (toim.). Suomalainen työttömyys. Helsinki. Yliopistopaino.

Polku työelämään, tuettu työ ja uudistunut palkkatuki. 2005. Työhallinnon julkaisu 354. Valopaino Oy.

Rantala, J. 2008. Fenix- projekti loppuraportti. Rauman Seudun Katulähetys ry.

Rauman Seudun Katulähetys ry. 2004. Laatukäsikirja.

Rauman Seudun Katulähetys ry. 2007. Vuosikirja 2007.

Rakennetyöttömyyden purkaminen – projektin loppuraportti. 2003. Työhallinnon julkaisu 321. Helsinki.

Seppänen, V. 1997. Turvaverkon vankina? pitkäaikaistyöttömät ja toimeentulotuki. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisuja 1997/19.

Siivonen, E. 2008. Matalan kynnyksen työpaikat parantavat työttömien työllistymistä, Väilyömarkkinoita kehitetään Varsinais- Suomessa. 2008. Turun Sanomat 11.4.2008, 1.

Särkelä, R., Vuorinen, M. & Peltosalmi, J. 2005. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen mahdollisuudet palveluiden ja tuen tuottamisessa. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry. Saarijärvi. Gummerrus kirjapaino Oy.

Taipale, V. & Hämäläinen, H. 2007. Kertomuksia sosiaalisista innovaatioista. Helsinki. Paintek Pihlajamäki Oy.

Työllisyys nousussa – työllisyysohjelman loppuraportti. Toim. Mäki, M. Hallituksen politiikkaohjelmat/työllisyys. 3/2007.

Työmarkkinatuen aktivointi- yhteiskuntatakuu pitkäaikaistyöttömille. 2005. Valopaino Oy. yöhallinnon julkaisu 347.

Vilkkä, H. 2007. Tutki ja mittaa, määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä. Gummerrus kirjapaino Oy.

ELEKTRONISET LÄHTEET

Kuntoutusasiain neuvottelukunnan muistio 29.9.2003. Viitattu 20.7.2007.
<http://www.kunnet.fi>

Työministeriö. Laki julkisesta työvoimapalvelusta 30.12.2002/1295, 8 luku 5. Viitattu 23.4.2008. <http://www.mol.fi>

Työministeriö. Työpolitiikan strategia 2003-2007-2010. Työhallinnon julkaisu 334. Viitattu 1.10.2008.
www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/06_tyoministerio/03_suunnittelu_ja_seuranta/tyopolitiikanstrategia2010.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2008. Työnvälitystilaston koko maan tilastotietoja keskimäärin 1997- 2007. Viitattu 15.7.2008. www.tem.fi/files/18383/tilkm07.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö. Työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistuneiden seuranta- tutkimus rekisteriaineistosta vuosilta 1997-2003. Viitattu 15.7.2008.
[http:// www.mol.fi](http://www.mol.fi)

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2007. Työministeri Tarja Gronberg: Kolmannen sektorin roolia selkeytettävä. Työministeriön tiedote 1.11.2007. Viitattu 1.10.2008.
http://www.mol.fi/mol/fi/06_tyoministerio/05_tiedotteet/2007-10-31-01/index.jsp

Vates- Säätiö. Tuetun työllistymisen prosessi. Viitattu 1.10.2008. www.vates.fi

MUUT LÄHTEET

Projekti24, Projektikortti. 2008.

Kaarna- hanke, Projektikortti. 2008.

LIITE 1 FENIX-PROJEKTIN PROJEKTIKORTTI

LIITE 2 TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

LIITE 3 TUTKIMUSLUPA

LIITE 4 NAISTEN JA MIESTEN TYÖHISTORIAM

LIITE 5 OSALLISTUMINEN TOIMENPITEESEEN NAISSET / MIEHET

Fenix**TAUSTAORGANISAATIO:**

Rauman Seudun Katulähetys ry on kristillinen päihdetoimija Rauman seudulla. Järjestön kohderyhmänä ovat kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat työttömät, päihdeongelmaiset, mielenterveysongelmaiset, asunnottomat, vangit ja yli-velkaantuneet. Yhdistys toteuttaa mm. neljää eri projektia sekä päiväkeskus- ja tukiasuntotoimintaa.

PROJEKTIN KUVAUS JA KOHDERYHMÄ:

Fenix- projekti on työllistämiprojekti, joka pitää sisällään kuntouttamista, työelämätaitojen- ja elämänhallintataitojen kehittämistä. Projekti toimii kohderyhmälle välietappina sekä osalle oikean uran etsinnän välineenä. Projektin asiakkuudet tulevat TYP: n ja TVT: n kautta. Asiakkuuksia seurataan säännöllisesti palaverissa TYP: n ja TVT:n henkilökunnan kanssa. Projektissa on kerralla 12- 15 henkilöä. Vuodessa projektin toimenpiteissä on noin 60 henkilöä.

KESTO/ELINKAAREN VAIHE:

Uutta 5- vuotis rahoitusta on haettu 1.1.2008 alkaen. RSK ry on järjestänyt työllistämiprojekteja vuodesta 1999 alkaen.

ERITYISPIIRTEET:

Kansallisen projektituen hanke, sosiaalinen työpaja. Välittävien työmarkkinoiden toisen vaiheen työllistymisen esteiden poistaminen, työelämään kuntoutuminen ja valmentaminen työelämään.

PANOKSET:

Avustukset 2007, 174 883 €, projektissa on projektipäällikkö sekä yksi erityistyöntekijä, kaksi ohjaajaa ja ½ toimistotyöntekijä. Rahoitus tulee T & E- keskukselta, Rauman kaupungilta sekä pienestä oma rahoitus osuudesta.

LAADULLISET TAVOITTEET:

1. Tukityöllistettyjen työolosuhteiden kehittäminen (laitehankinnat ja koulutus/kurssit) ja eteenpäin ohjaaminen. Työllistymisen esteiden poistaminen.
2. Varhainen puuttuminen poissaoloihin (kotikäynnit, ohjaus).
3. Työnohjauksen järjestäminen vakituisille työntekijöille sekä ohjaaminen aktiiviseen koulutukseen.
4. Tiivis yhteistyö TYP:n kanssa.

INDIKAATTORIT -> SEURANTA- JA ARVIOINTIKÄYTÄNNÖT:

1. Elämäntapataitojen kehittyminen ja työolosuhteiden parantuminen → MOL- arviointilomake ja osallistujien suora ja epäsuora palaute.
2. Keskiarvo tavoite; alle 20 poissaoloa vuodessa → poissaolokalenteri
3. Henkilökunnan jatkuva kouluttaminen → kehityskeskustelut, kurssit, koulutus
4. Säännölliset kuukausipalaverit ja tarvittaessa henkilökohtaiset tapaamiset.

TUOTOKSET:

- Tukityöllistetyn edistämien työllistämiprojessissa kohti avoimia työmarkkinoita.
- Elämänhallintataitojen parantuminen.
- Vapaaehtoisen velkaneuvonnan kehittäminen ostopalvelutuotteeksi
- Tukihenkilöpalvelu
- Työhönvalmennuspalvelu

OLETETUT TULOKSET:

- Ohjauskäytännöt (varhainen puuttuminen, yhteispalaverit TVT ja TYP).
- Asiakkaan eteenpäin ohjaaminen, yhteistyö yhdistyksien, koulujen ja yritysten kanssa.
- Toimivat ostopalvelutuotteet.
- Työmarkkinakelpoisuus (1. Päivärytmi, 2. Sosiaaliset taidot, 3. Työskentelytaidot).

Rauman Seudun Katulähetys ry, Työ- ja koulutusyksikkö, Fenix- projekti, Isokatu 21, 26100 Rauma, projektipäällikkö Janne Rantala, Puh. XXXXXXXXX
www.raumanseudunkatulahetys.fi

Henkilötietolaki 22.4.1999/523

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

4 luku

Henkilötietojen käsittely erityisiä tarkoituksia varten

14 §

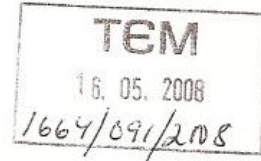
Tutkimus

Historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten saa henkilötietoja käsitellä muilla kuin 8 §:n 1 momentissa säädetyillä perusteilla, jos:

- 1) tutkimusta ei voi suorittaa ilman henkilön yksilöintiä koskevia tietoja ja jos rekisteröityjen suostumusta ei tietojen suuren määrän, tietojen iän tai muun sellaisen syyn vuoksi ole mahdollista hankkia;
- 2) henkilörekisterin käyttö perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä;
- 3) henkilörekisteriä käytetään ja siitä luovutetaan henkilötietoja vain historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille; sekä
- 4) henkilörekisteri hävitetään tai siirretään arkistoitavaksi tai sen tiedot muutetaan sellaiseen muotoon, ettei tiedon kohde ole niistä tunnistettavissa, kun henkilötiedot eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään, ei sovelleta, jos siinä tarkoitettu menettely henkilörekisteriin talletettujen tietojen ikä ja laatu huomioon ottaen on rekisteröityjen yksityisyyden suojan vuoksi ilmeisen tarpeetonta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan täydentävästi silloin, kun henkilötietojen käsittely perustuu 8 §:n 1 momenttiin.



- tieteellinen tutkimus
 tilastointi
 viranomaisen selvitys

1. Tutkimuksen /tilaston/selvitystehtävän nimi "Fenix- projektin asiakkaat ja projektin merkitys asiakkaille"
2. Tutkimuksen, tilaston tai selvityksen laatimisesta vastaava organisaatio/tutkijaryhmä Opinnäytetyön tekijä on erityistyöntekijänä Rauman Seudun Katulähetys ry/ Kaarna-hankkeessa ja työn ohessa opiskelee kuntoutuksen ohjaajan amk opintoja, johon kyseisen opinnäytetyön tekeminen liittyy.
3. Hankkeen toteuttajat ja työn suorituspaikka a) Työn vastuullinen johtaja (ml. opinnäytetyön ohjaaja) ohjaavat opettajat ovat: Sirpa Saaristo, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Porin yksikkö, sirpa.saaristo@samk.fi Merja Sallinen, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Porin yksikkö, merja.sallinen@samk.fi
b) Tutkijat Minna Kariaho, minna.kariaho@raumanseudunkatulahetys.fi, p. 0440 684 955
c) Työn suorituspaikka ja osoite Opinnäytetyö tehdään Rauman Seudun Katulähetys ry/ Kaarna- hankkeelle, os. Isokatu 21, 26100 Rauma Aineisto kerätään Rauman Työvoima@Sosiaalikeskuksessa, os. Valtakatu 6, 26100 Rauma

<p>4. Yhteyshenkilö Yhteyshenkilönä on opinnäytetyön tekijä Minna Kariaho, p. 0440 684 955 tai 040 580 4669</p>
<p>5. Pyydettyjen tietojen käyttötarkoitus ja -aika Tiedot toimivat opinnäytetyön aineistona. Tiedot kerätään heti, kun hyväksyttävä vastaus lupa-anomukseen on saatu Työ- ja elinkeinoministeriöstä, kesän 2008 aikana.</p>
<p>6. Tutkimuksessa/tilastoinnissa/selvityksessä käytettävä aineisto Pyydetyn aineiston määrittely yksilöitynä (kohderyhmä, mitkä henkilötiedot, miltä ajalta)</p> <p>Aineisto koostuu henkilöistä, jotka ovat olleet Rauman Seudun Katulähetys ry:n / Fenix-projektissa seuraavilla sopimuksilla: työkokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus, palkkatuki tai oppisopimus. Ura- tietojärjestelmästä poimitaan edellä mainittujen henkilöiden työhistoria-, koulutushistoria-, toimintasuunnitelma-, työnhaku- ja ammatillisen kuntoutuksen näytöt. Kyseiset näytöt tarvitaan henkilöiden koko työvoimatoimiston asiakkuuden alkua ajoilta, tai niin pitkältä ajalta kuin ura- tietojärjestelmästä näkyy, aina toukokuuhun 2008 asti.</p>
<p>Henkilötietojen muut lähteet</p>
<p>7. Aineiston säilyttäminen ja hävittäminen</p> <p>a) Miten tietojenkäsittely- ja säilytystilojen ja tietojärjestelmien suojaus ja valvonta on tarkoitettu järjestää</p> <p>Aineisto kerätään yhteistyössä Työvoima&Sosiaalikeskuksen virkailijan kanssa. Kohderyhmän henkilötiedot ovat paperilla mutta ne mustataan heti, kun aineisto on opinnäytetyön tekijällä, jotta henkilöllisyyttä ei voida tunnistaa. Opinnäytetyössä ei esiinny henkilötietoja.</p> <p>b) Miten tutkimusaineisto hävitetään? Paperintuhoajalla</p> <p>c) Missä salassa pidettävää tutkimusainestoa säilytetään? Aineistoja säilytetään opinnäytetyön tekijän lukitussa työhuoneessa.</p>

8. Tieto salassapitovelvollisuudesta (allekirjoittavat ne, jotka käsittelevät salassa pidettäviä tietoja)

Olen saanut tiedon siitä, että saamani tiedot ovat salassa pidettäviä ja että minulla ei ole oikeutta luovuttaa tietoja sivullisille.

Päiväys 15.5.2008 Allekirjoitus 

Nimen selvennys Minna Kariaho

Päiväys _____ Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____

Päiväys _____ Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____


9. Liitteet

Tutkimussuunnitelma

Tutkimusta/tilastointia/selvitystyötä varten myönnettyt muut luvat

Muut liitteet kpl

10. Hakijan allekirjoitus ja osoite, johon päätös lähetetään

Päiväys 15.5.2008 Allekirjoitus 

Osoite Minna Kariaho, Rauman Seudun Katulähetys ry, Isokatu 21, 26100 Rauma

Hakemuksen voi lähettää:

Työministeriö
PL 34
00023 Valtioneuvosto

Telefax: 010 60 47950

Sähköposti: kirjaamo.tyoministerio@mol.fi

tieteellinen tutkimus

tilastointi

viranomaisen selvitys

1. Tutkimuksen /tilaston/selvitystehtävän nimi "Fenix- projektin asiakkaat ja projektin merkitys asiakkaille"
2. Tutkimuksen, tilaston tai selvityksen laatimisesta vastaava organisaatio/tutkijaryhmä Opinnäytetyön tekijä on erityistyöntekijänä Rauman Seudun Katulähetys ry/ Kaarna- hankkeessa ja työn ohessa opiskelee kuntoutuksen ohjaajan amk opintoja, johon kyseisen opinnäytetyön tekeminen liittyy.
3. Hankkeen toteuttajat ja työn suorituspaikka a) Työn vastuullinen johtaja (ml. opinnäytetyön ohjaaja) ohjaavat opettajat ovat: Sirpa Saaristo, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Porin yksikkö, sirpa.saaristo@samk.fi Merja Sallinen, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Porin yksikkö, merja.sallinen@samk.fi
b) Tutkijat Minna Kariaho, minna.kariaho@raumanseudunkatulahetys.fi, p. 0440 684 955
c) Työn suorituspaikka ja osoite Opinnäytetyö tehdään Rauman Seudun Katulähetys ry/ Kaarna- hankkeelle, os. Isokatu 21, 26100 Rauma Aineisto kerätään Rauman Työvoima@Sosiaalikeskuksessa, os. Valtakatu 6, 26100 Rauma

4. Yhteyshenkilö

Yhteyshenkilönä on opinnäytetyön tekijä Minna Kariaho, p. 0440 684 955 tai 040 580 4669

5. Pyydettyjen tietojen käyttötarkoitus ja -aika

Tiedot toimivat opinnäytetyön aineistona.

Tiedot kerätään heti, kun hyväksyttävä vastaus lupa-anomukseen on saatu Työ- ja elinkeinoministeriöstä, kesän 2008 aikana.

6. Tutkimuksessa/tilastoinnissa/selvityksessä käytettävä aineisto

Pyydetyn aineiston määrittely yksilöitynä (kohderyhmä, mitkä henkilötiedot, miltä ajalta)

Aineisto koostuu henkilöistä, jotka ovat olleet Rauman Seudun Katulähetys ry:n / Fenix-projektissa seuraavilla sopimuksilla: työkokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus, palkkatuki tai oppisopimus.

Ura- tietojärjestelmästä poimitaan edellä mainittujen henkilöiden työhistoria-, koulutushistoria-, toimintasuunnitelma-, työnhaku- ja ammatillisen kuntoutuksen näytöt.

Kyseiset näytöt tarvitaan henkilöiden koko työvoimatoimiston asiakkuuden alkua ajoilta, tai niin pitkältä ajalta kuin ura- tietojärjestelmästä näkyy, aina toukokuuhun 2008 asti.

Henkilötietojen muut lähteet**7. Aineiston säilyttäminen ja hävittäminen**

a) Miten tietojenkäsittely- ja säilytystilojen ja tietojärjestelmien suojaus ja valvonta on tarkoitettu järjestää

Aineisto kerätään yhteistyössä Työvoima&Sosiaalikeskuksen virkailijan kanssa. Kohderyhmän henkilötiedot ovat paperilla mutta ne mustataan heti, kun aineisto on opinnäytetyön tekijällä, jotta henkilöllisyyttä ei voida tunnistaa. Opinnäytetyössä ei esiinny henkilötietoja.

b) Miten tutkimusaineisto hävitetään?

Paperintuhoajalla

c) Missä salassa pidettävää tutkimusaineistoa säilytetään?

Aineistoja säilytetään opinnäytetyön tekijän lukitussa työhuoneessa.

8. Tieto salassapitovelvollisuudesta (allekirjoittavat ne, jotka käsittelevät salassa pidettäviä tietoja)

Olen saanut tiedon siitä, että saamani tiedot ovat salassa pidettäviä ja että minulla ei ole oikeutta luovuttaa tietoja sivullisille.

Päiväys 15.5.2008 Allekirjoitus 

Nimen selvennys Minna Kariaho

Päiväys _____ Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____

Päiväys _____ Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____


9. Liitteet

Tutkimussuunnitelma

Tutkimusta/tilastointia/selvitystyötä varten myönnettyt muut luvat

Muut liitteet kpl

10. Hakijan allekirjoitus ja osoite, johon päätös lähetetään

Päiväys 15.5.2008 Allekirjoitus 

Osoite Minna Kariaho, Rauman Seudun Katulähetys ry, Isokatu 21, 26100 Rauma

Hakemuksen voi lähettää:

Työministeriö
PL 34
00023 Valtioneuvosto

Telefax: 010 60 47950

Sähköposti: kirjaamo.tyoministerio@mol.fi



TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Minna Kariaho
Rauman Seudun Katulähetys ry
Isokatu 21
26100 Rauma

2.6.2008

1664/091/2008

Tutkimuslupahakemuksenne 15.5.2008

PÄÄTÖS TUTKIMUSLUPAHAKEMUKSEEN

Olette hakeneet tutkimuslupaa Satakunnan ammattikorkeakoululle tehtävän kuntoutuksen ohjaajan opinnäytetyön tekemistä varten. Tutkimuksenne vastuullisina ohjaajina toimivat opettajat Sirpa Saaristo sekä Merja Sallinen Satakunnan ammattikorkeakoulusta.

Tutkimuksenne kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka ovat olleet Rauman Seudun Katulähetys ry:n / Fenix-projektissa työkokeilussa, työharjoittelussa, työelämävalmennuksessa, palkkatuella tai oppisopimuksessa. Tavoitteenanne on selvittää Fenix-projektiin työllistymisen vaikuttavuutta työnhakijalle. Aineisto kerätään URA-tietojärjestelmästä yhteistyössä Rauman työvoiman palvelukeskuksen virkailijan kanssa. Aineisto koostaan 31.8.2008 mennessä henkilöiden työvoimatoimiston asiakkuuden alkua ajoilta aina toukokuuhun 2008 asti.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päättänyt viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 28 §:n sekä työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n 2 momentin nojalla antaa Teille oikeuden käyttää hakemuksessanne mainitsemanne tietoja tutkimusta laadittaessa.

Tietoja saa käyttää vain hakemuksessa mainittua tutkimusta varten. Tietoja ei saa käyttää siten, että yksityisyyden suoja ja yksityisen edut tai oikeudet vaarantuisivat.

Tietoja saa tallentaa vain selvityksen kannalta tarpeellisin osin. Tietoja on säilytettävä siten ja toiminnassa muutoinkin varmistettava se, että yksityiset tiedot eivät paljastu muille tahoille. Tutkimusta toteutettaessa tulee ottaa huomioon henkilötietolakiin (523/1999) sekä muihin lakeihin

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
PL 32 (Aleksanterinkatu 4)
00023 Vallioneuvosto • Puh. 010 606 000
Faksi (09) 1606 2166 • www.tem.fi

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
PB 32 (Alexandersgatan 4)
00023 Statsrådet • Tfn 010 606 000
Fax (09) 1606 2166 • www.tem.fi

MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY
P.O. Box 32 (Aleksanterinkatu 4)
FI-00023 Government • Tel + 358 10 606 000
Fax + 358 9 1606 2166 • www.tem.fi

2 (2)

1488/091/2008

ja asetuksiin sisältyvät henkilötietojen keräämistä, tallettamista, käyttöä ja luovuttamista koskevat säännökset.



Virtanen Erkki
Kansliapäällikkö

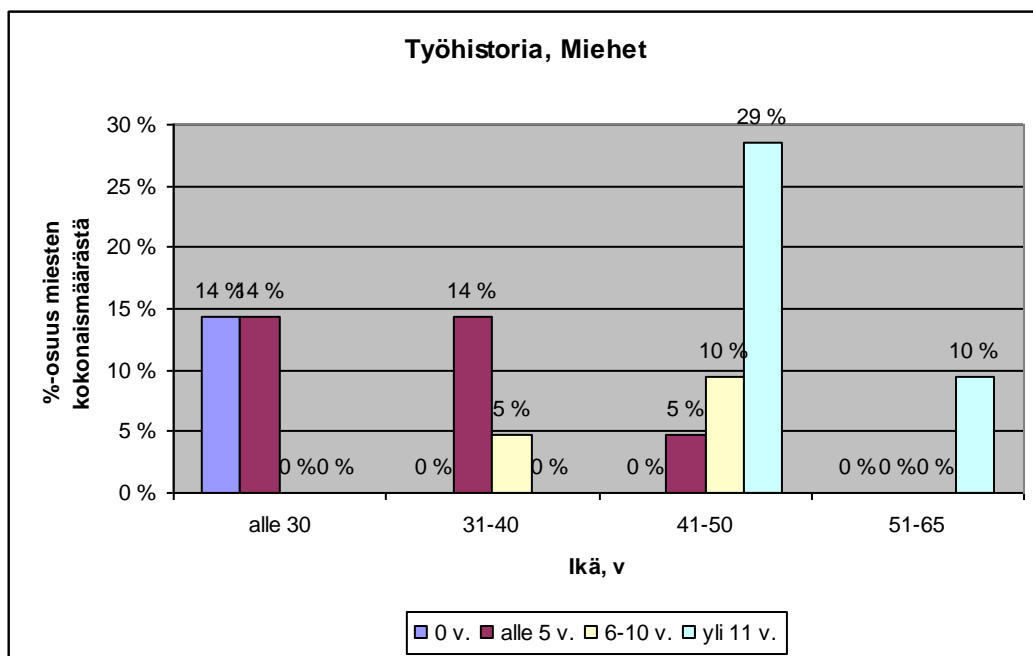
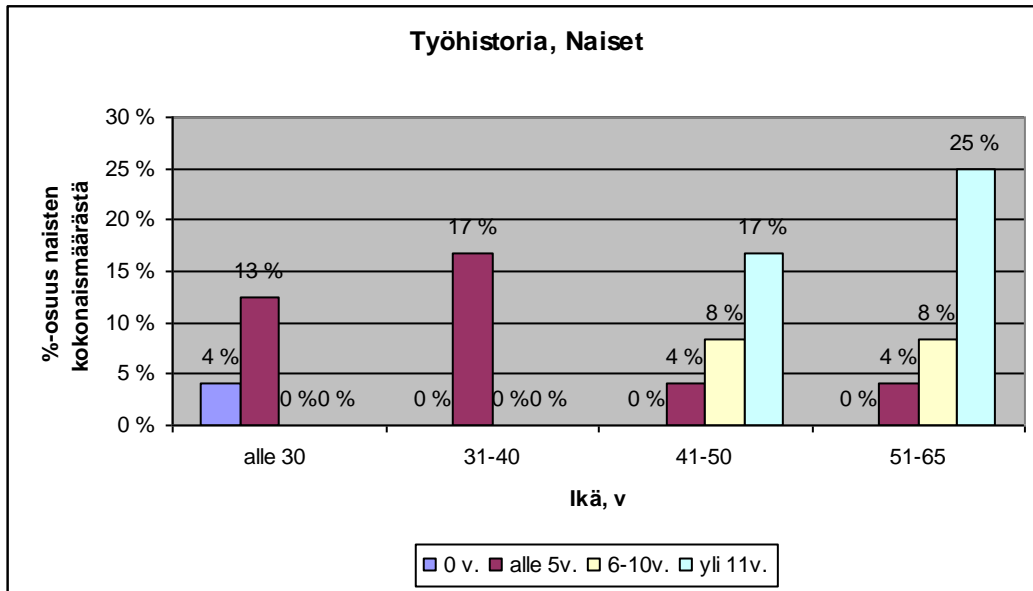


Heinonen Elisabet
Työmarkkinaneuvos

LIITTEET

Henkilötietolain 14 §
Tutkimuslupahakemus

Naisten ja miesten työhistoria esitettynä eri pituisissa jaksoissa



Naisten ja miesten osallistuminen toimenpiteisiin

